

Programsko volilna konferenca osnovnih organizacij sindikata Titovih zavodov Litostroj

O svojem delu in nalogah

Ob koncu februarja je bila programsko volilna konferenca osnovnih organizacij sindikata naše delovne organizacije. Delegati tozdov, delovnih skupnosti in vodstev osnovnih organizacij so ocenili delo sindikalne organizacije v preteklem obdobju in sprejeli programske usmeritve za nadaljnje delo. Izvolili so novo vodstvo konference osnovnih organizacij delovne organizacije ter ostale organe in komisije.

Sprejet je bil tudi predlog proračuna za leto 1984 v višini 4.409.200 dinarjev.

Osnova za sklic te konference so bili januarski občni zbor osnovnih organizacij sindikata vseh tozdov in delovnih skupnosti, na katerih smo člani sindikata razpravljali o svojem delu in o delu izvršnih odborov.

Iz poročila konference osnovnih organizacij sindikata, v katerem je strnjena skupna aktivnost osnovnih organizacij sindikata, povzemamo nekaj bistvenih značilnosti minulega dveletnega obdobja.

Organizacije zveze sindikatov v tozdih in delovnih skupnostih so si skupaj s samoupravnimi organi in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami prizadevale za uresničevanje gospodarske in družbene stabilizacije. To svojo vlogo so izpol-

Za predsednika je bil izvoljen Fadil ZEC, za podpredsednika Mihael ŽILAVEC in za sekretarja Nenad DJENIČ.

Sposobni za več

Konec letošnjega februarja smo na delavskih svetih in zborih delavcev obravnavali zaključni račun za leto 1983. V nekaterih TOZD/DS so obravnavali rezultate poslovanja tudi na izvršnih odborih osnovnih organizacij sindikata, predsedstvu mladine in na osnovnih organizacijah Zveze komunistov.

Iz pregleda zapisnikov, napisanih ob obravnavah zaključnega računa, smo ugotovili, da je bila v različnih tozdih in delovnih skupnostih razprava o zaključnem računu za leto 1983 različno temeljita in obširna.

Žal ugotavljamo, da ponekod posvečajo še vedno premajhno pozornost poslovnim rezultatom in da so vse prehitro zadovoljni s splošno oceno, da je rezultat poslovanja delovne organizacije pozitiven. Pri obravnavah rezultatov gospodarjenja bi se morali zavedati, da doseženi rezultati nikoli niso tako dobri, da ne bi mogli biti še boljši. Boljše rezultate lahko dosežemo z večjo količino vloženega dela, z dobro preskrbljenostjo z reprodukcijskimi materiali itd. Za ugoden poslovni uspeh je potrebnih več faktorjev. To pa pomeni, da mora obravnavati bilance gospodarjenja segati tudi preko golih števil, iz katerih je razviden skupni prihodek, ki se deli na dohodek, čisti dohodek itd. Ob številkah moramo ugotoviti, kateri elementi so prispevali k rezultatu gospodarjenja; enako pozornost (če ne še večjo!) pa je potrebno posvetiti tistim dejavnikom, ki so bili ob izpolnjevanju poslovnih obvez pre malo aktivirani. Obravnavo rezultatov poslovanja torej ne smemo jemati kot dolžnost, ki nam jo nalaga zakon, temveč kot del poslovnega procesa, skozi katerega vidimo, kaj delamo dobro, kaj slabo ter kaj prav in kaj narobe.

Ob obravnavah rezultatov poslovanja za leto 1983 so bile na delavskih svetih oziroma zborih delavcev sprejete nekatere pomembnejše ugotovitve oziroma ukrepi za izboljšanje poslovnega uspeha.

V razpravah o zaključnem računu za leto 1983 pa so v nekaterih tozdih ugotovili, da je potrebno v bodoče večjo pozornost posvetiti uveljavljanju dohodkovnih odnosov, poveča-

nju izkoriščanja zmogljivosti na vseh področjih dela ter tako vplivati na produktivnost. Seveda pa je zlasti slednje možno uveljavljati z večjo delovno disciplino ter individualno in kolektivno odgovornostjo. Ponovno so bile poudarjene že znane pobude, ki temeljijo na dejanskih potrebah, in sicer o posodobitvi, dopolnitvi in razširitvi tehnično-tehnoloških zmogljivosti. Skratka, zopet je v ospredju potreba po vlaganju v večjo obdelavo.

Veliko pozornosti je bilo namenjeno tudi izvozni usmerjenosti na konvertibilni in klirinski trg. Seveda pa bodo naša izvozna prizadevanja poplačana, če se bomo v proizvodnem ciklusu držali rokovnih obvez, hkrati pa nastopali na zunanjem trgu s sprejemljivimi cenami, ki bodo konkurenčne drugim proizvajalcem tovrstne strojne opreme. Seveda pa je bil del obravnav zaključnega računa posvečen tudi osebnim dohodkom. To je razumljivo, kajti prav osebni dohodki delavce najbolj zanimajo. Mnenja so bila enotna. Litostroj je namreč skrbel, da življenski standard delavcev ni padal, da osebni dohodki niso zastajali, hkrati pa se je držal resolucijskih okvirov o dvigu osebnih dohodkov.

Prav je, da na tem mestu omenimo tozd NABAVA, ki je ob obravnavi poslovanja za leto 1983 sprejel vrsto konkretnih zadolžitve, ki se nanašajo na službe kot celote, kakor tudi na posameznike.

Kaj bi lahko zapisali za zaključek prispevka? Veseli smo, da vsaj v večini tozdov niso zadovoljni z obstoječim stanjem in da se zavedajo, da smo v Litostroju sposobni narediti in doseči še več, čeprav so že sedanji uspehi za marsikaterega proizvajalca strojne opreme vredni zavidanja.

S. Mrkun

Iz letne konference sindikata (Foto: K. G.)

njevale z spodbujanjem članstva k večji aktivnosti in boljšemu izpolnjevanju delovnih obveznosti, izpolnjevanju posamičnih in skupnih nalog na ravni tozdov, delovnih skupnosti in delovne organizacije.

V preteklem dveletnem mandatu obdobju so bili zaradi izrazito težkih gospodarskih razmer potrebni veliki napor vseh delavcev za doseganje čimboljših uspehov v bitki za gospodarsko in družbeno stabilizacijo. Spopadali smo se s številnimi problemi, ki so nas v različnih obdobjih prizadevali. Kljub velikim naporom pa lahko ugotovimo, da je bil naš izvoz na konvertibilno področje še premajhen, kar je oviralo potrebni uvoz surovin in reprodukcijskih materialov.

Pomanjkanje surovin in reprodukcijskega materiala na domačem trgu je še dodatno vplivalo na naše

(Nadaljevanje na 2. strani)

HE MOSTAR NAŠA NOVA POSTAJA NA NERETVI

13. marca smo prejeli teleprintersko obvestilo, da je naša ponudba za turbine in žerjave za HE MOSTAR sprejeta kot najugodnejša.

Prvi razgovori o tej nadaljni energetske stopnji na Neretvi segajo še v čas priprav gradnje HE Grabovica in Salakovac, ki zdaj že neutrudno proizvajata dragoceno energijo. V HE Mostar bodo vgrajene tri Kaplanove turbine, ki bodo na padcu $H = 21,5$ m, iztisnile skupno 70,8 novih Mw iz komaj umirjenega teka divje Neretve.

To naročilo, pridobljeno v močni mednarodni konkurenci največjih svetovnih proizvajalcev turbinske opreme priča o velikem posluhu za moderne tehnične rešitve, pa tudi zrelem komercialnem občutku sestavljalcev ponudbe. Obenem nas zavezuje, da strnemo svoje moči za čim uspešnejšo realizacijo zaupane naloge.

ETO

Doklej še na repu razvoja?

V organizacijah Zveze komunistov Slovenije tečejo priprave na problemsko konferenco ZKS o nalogah komunistov pri krepitvi inovacijske sposobnosti delavcev v združenem delu.

Poziv predsedstva CK ZK Slovenije k tej aktivnosti prihaja v pravem času, saj vemo, da naš gospodarski in splošni družbeni razvoj v svetu čedalje bolj prehiteva v stopnji razvitosti in preobrazbi kvalitativnih dejavnikov razvoja. Naš splošni družbeni in tehnološki razvoj bo moral bolj kot doslej temeljiti na uveljavljanju množične inovacijske dejavnosti, ki se bo morala izraziti v večji produktivnosti dela, v boljši organiziranosti proizvodnje, v kvalitetnejših proizvodih in racionalnejši izrabi surovin in energije.

Pri izvajanju investicijske dejavnosti smo v preteklem desetletju naredili številne razvojne napake. Premalo selektivno smo kupovali in uvajali tuje tehnologije, pri tem pa nismo dovolj razvijali in spodbujali domače razvojno — raziskovalne zmogljivosti. S tem smo podcenjevali uporabo lastnega znanja in zavirali množične inovacijske procese.

Množično inovacijsko dejavnost lahko zato utemeljeno opredelimo kot širši družbeni problem saj je le-ta pri nas na neustrezno nizki ravni. To dejstvo nam pove, da imamo v našem gospodarstvu pa tudi drugod še velike neizkoriščene rezerve, ki niso le v glavah strokovnjakov, temveč v slehernem delavcu v združenem delu. Prav zato smo dolžni predvsem v združenem delu zagotoviti vse pogoje za krepitev množične inovacijske sposobnosti delavcev.

Tudi vse osnovne organizacije Zveze komunistov naših temeljnih organizacij in delovnih skupnosti bodo ob obravnavi litostrojskih razmer na področju inventivne dejavnosti pred odgovorno nalogo. V Litostroju moramo kritično oceniti proces uporabe znanja za razvoj naših proizvodov in njihove kvalitete. Tudi za spodbujanje množične novacijske dejavnosti med delavci nismo ničesar storili. Porumeneli pravilnik o pospeševanju inventivne dejavnosti v TOZD in DS, ki smo ga sprejeli v letu 1981, je v marsičem preživel in ne spodbuja dovolj stimulatивно avtorjev izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov. To nam potrjuje tudi podatek,

da je bilo v zadnjih dveh letih prijavljenih le 30 do 40 inventivnih predlogov na leto, kar je za tako delovno organizacijo kot je Litostroj, s 4200 zaposlenimi, odločno premalo. Nesprejemljivo je tudi dejstvo, da je med inventivnimi predlogi (zelo) malo, za razvoj naših proizvodov, pomembnih izumov, kar nedvomno kaže, da ne dajemo izumiteljem ustreznega materialnega in moralnega priznanja. Pri ocenjevanju gospodarske koristi inventivnih predlogov zavlačujemo s postopki in skeptično gledamo na izračunane nagrade in nadomestila avtorjem.

Pravilnik o pospeševanju inventivne dejavnosti torej ni dorečen, še posebno v tistem delu, kjer je opredeljeno izračunavanje gospodarske koristi inventivnega predloga, ki je podlaga za izračun nagrade ali nadomestila delavcu.

Razveseljivo je, da je od vseh inventivnih predlogov na leto, 90 odstotkov predlogov delavcev iz neposredne proizvodnje, predvsem iz tozdov livarne, proizvodnje zvarjencev in odkovkov, obdelave in vzdrževanja, in žalostno, da je le 10 odstotkov prijav iz projektive, tehnologije in drugih strokovnih služb delovne organizacije.

Pri ocenjevanju preprostih koristnih predlogov delavcev iz neposredne proizvodnje so bile komisije mnogokrat prestroge. Gledale so le na trenutni ekonomski učinek koristnega predloga, pozabile pa so na delavca, ki je ob tem — čeprav preprostem, koristnem predlogu veliko razmišljal in poizkušal ustvarjalno razmišljati, da bi zboljšal obstoječe stanje. Novih spoznanj, zamisli in idej posameznikov ne znamo primerno in spodbudno oceniti, še manj pa si prizadevamo, da bi te ideje postale množično gibanje delavcev.

Razprava o problemih množičnega inovacijskega gibanja v naši delovni organizaciji je že zaradi navedenih problemov potrebna in nujna. Pri tem ne smemo zanemariti vseh pozitivnih izkušenj iz preteklosti.

Potrebujemo drugačen in ustvarjalen odnos, ko govorimo o inventivni dejavnosti, o raziskavah in razvoju, če hočemo z znanjem graditi našo prihodnost.

K. G.

O svojem delu...

(Nadaljevanje s 1. strani)

(ne) izpolnjevanje delovnih obveznosti. Težave smo imeli tudi z likvidnostjo, velikimi obrestmi na bančne kredite itd. Težke razmere so nas sproti prisiljevale k vedno boljšemu delu in organiziranju, kar se je tudi pokazalo v primerih in, ob upoštevanju vseh navedenih težav, ugodnih rezultatih gospodarjenja.

Doseženi rezultati so lahko trdna podlaga za še učinkovitejše in boljše gospodarjenje. Vso pozornost moramo posvetiti problemom, ter zlasti odpraviti vzroke težav, ki lahko resno ogrozijo naš obstoj. Ob upoštevanju vseh objektivnih težav v jugoslovanskem prostoru ter v svetu moramo poiskati vzroke tistih težav, ki so v nas samih in ki jih moramo in jih lahko odpravimo. Tudi v naši delovni organizaciji imamo še premalo razvite samoupravne odnose, kar se kaže v oživilanju birokratskega in tehnokratskega načina reševanja problemov. Skupno vsem negativnostim je nespoštovanje dogovorov, sporazumov in zakonitosti pa tudi pomanjkanje odgovornosti in doslednosti pri uresničevanju zakona o združenem delu in praksi.

V preteklem obdobju je sindikat skupno z ostalimi družbenopolitičnimi in samoupravnimi organi vodil naslednje akcije:

- strokovne službe so ocenile in pripravile prave podloge za planske usmeritve,
- vključitev strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti v pripravo osnutkov za spremembo in dopolnitve samoupravnega sporazuma o temeljih planov,
- organiziranje predkongresne aktivnosti tematske konference s področja nagrajevanja po delu, raziskovanja in inventivne dejavnosti, družbene režije in usmerjenega izobraževanja,
- uresničevanje delegatskega sistema,
- sodelovanje pri pripravi na tretjo konferenco ZSS, ki je obravnavala socialno politiko ter priprava akcijskega programa, ki pa zaradi pomanjkanja finančnih sredstev še ni v celoti realiziran,
- priprava pravilnika o normah, kakovosti in samokontroli,
- sodelovanje pri pripravah samoupravnega akta o usmerjenem izobraževanju,
- sodelovanje v pripravi na vajo »GOLOVEC '83«,
- redna obravnava rezultatov gospodarjenja,
- počitniško-športna in kulturna izmenjava s ČSSR ter s Sovjetsko zvezo (razgovori o sindikalnem, delu, delu ZKJ in strokovno poslovnem sodelovanju).

Omenimo lahko tudi, da je sindikat dobro sodeloval z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, samoupravnimi organi, vodstvom delovne organizacije ter z občinskim, mestnim in republiškim sindikalnim svetom.

Delo različnih komisij pri konferenci osnovnih organizacij sindikata v preteklem letu

Osnovna naloga Komisije za kadrovska vprašanja je bila skrb za uresničevanje in izvajanje kadrovske politike. Razkorak med teorijo in prakso je na tem področju še prevelik in ni le posledica objektivnih, temveč tudi številnih subjektivnih vzrokov (neupoštevanje dogovorov, ignoriranje demokratičnih postopkov, nedoslednost, premajhna politična zrelost in zavzetost pri uresničevanju nalog, ki smo jih zapisali v družbenih dogovorih). Kljub temu, da je bil ponekod dosežen napredek pri podružbljanju kadrovske politike, pa o pomembnih kadrovskih zadevah prepogosto odloča le ozek krog ljudi mimo dogovorjenih načel. V osnovnih organizacijah sindikata, mladine i zveze komunistov je ta razkorak še prevelik!

Podružbljanje kadrovske politike je možno le če bomo delavci, družbenopolitične organizacije, samoupravni organi in delegati SIS ter ZZZ dovolj aktivni in če bomo pri svojih odločitvah upoštevali tudi splošne družbene interese in razmere. Komisija za socialna vprašanja in družbeni standard je pripravila akcijski program za uresničevanje stališč tretje konference ZSS o vlogi in nalogah sindikata pri uveljavljanju delavca kot nosilca socialne politike. Zavzela je stališča do obstoječih pravilnikov o reševanju stanovanjskih vprašanj, obravnavala prehrano delavcev med delom, organizirala in vodila krvodajalske akcije ter organizirala možnost 10-dnevnega preventivnega zdravljenja v zdraviliščih. Poleg tega je obravnavala najbolj pereče socialne probleme, organizirala obiske delavcev v bolnišnici, porodnic ter tistih delavcev, ki so zaradi nesreče pri delu zapustili našo delovno organizacijo.

Osnovo dela Komisija za kulturo je tudi v letu 1983 predstavljalo delo sekcij (Pihalni orkester, ansambel ljubljanskih možarek, Veseli Šentvidčani, mešani pevski zbor, Foto — filmsko društvo). Ob različnih priložnostih pa so se vključevali tudi različni ustvarjalci (slikarji, kiparji in drugi) ter recitacijska skupina naše šole. Organizirane so bile razstave

treh ustvarjalcev (Ariana Batič, Bojan Štine, Mario Vilhar), zaživel pa je tudi kulturno življenje v nekatereh tozdi in delovnih skupnostih. Stori pa bi lahko še veliko več, če bi bila na razpolago nekoliko večja finančna sredstva.

Komisija za šport in rekreacijo je spodbujala in organizirala takšno športno udejstvovanje, ki omogoča množičnost in hkrati ugodno vpliva na zdravje, delovno storilnost in počutje delavca. Program izvajajo športne komisije za balinanje, kegljanje, šah, namizni tenis, rokomet, mali nogomet, košarko, smučanje in kolesarjenje. Poleg teh pa delujeta v Litostroju tudi planinsko in strelsko društvo.

Največja akcija, ki jo je v preteklem letu organizirala ta komisija, je bila kolesarska akcija »1000 km po Sloveniji«.

Poseben problem, ki se pojavlja že vrsto let, je ta, da že precej časa ne uspejo zaposliti strokovnjaka — redno zaposlenega organizatorja športne rekreacije.

Delo Komisije za spremljanje uresničevanja ZZZ že od vsega začetka poteka zgolj na zahtevah po izdelavi samoupravnih aktov in pravilnikov, pomembno vprašanje pa je, kako se ti uresničujejo v praksi. Ni pomembno le izdelati samoupravni akt, ampak ga v praksi tudi izvajati. Žal pa komisija uresničevanja samoupravnih aktov v praksi ni mogla analizirati. K temu bo morala v prihodnje usmeriti svoja prizadevanja.

Odbor za obveščanje, ki naj bi bil hkrati izdajateljski svet za sredstva obveščanja in komuniciranja v delovni organizaciji, se je sicer konstituiral in sprejel osnovne naloge, kasneje pa se ni več sestajal. Kljub slabi aktivnosti odbora pa se je obveščanje in komuniciranje v delovni organizaciji v preteklih dveh letih izvajalo po zaslugi aktivnega delovanja uredniškega odbora in centra za samoupravljanje, DPO in informiranje.

Naloge sindikata v letošnjem letu

V skladu s programi dela osnovnih organizacij sindikata tozgov in delovnih skupnosti ter s sklepi in stališči, ki so bila sprejeta na 10. kongresu ZSS in 9. kongresu ZSJ in na 1., 2. in 3. konferenci ZSS, bo konferenca OOS Litostroj usmerjala težišče svoje aktivnosti na naslednje naloge:

• **Uresničevanje politike dolgoročnega programa stabilizacije.** Stabilizacijski ukrepi morajo postati naš vsakdanji način dela in gospodarjenja, pa tudi temeljna in trajna naloga družbenega razvoja. Sodelovali bomo pri soustvarjanju razmer, v katerih bo delavec spoznal, da je od njegovih odločitev odvisen njegov položaj v družbi in prihodnost organizacije združenega dela.

• **Uveljavljanje načela delitve po delu in rezultatih dela.** Rast osebnega dohodka bo odvisna od tega, koliko bomo delavci z večjo produktivnostjo, boljšo organizacijo dela, znižanjem stroškov, dobrom gospodarjenjem in boljšim urejanjem odnosov med tozdi sami prispevali k večjemu dohodku. Obstoječi Pravilnik o delitvi dohodka in sredstev je potrebno spremeniti tako, da bo spodbujal delavce k povečevanju produktivnosti, kvalitete dela in dohodka. Uveljavljanje strokovnih zaključkov mora biti temelj za uresničevanje načela: Za približno enak prispevek in rezultate dela približno enak osebni dohodek.

• **Delegatski odnosi kot osnova za uveljavljanje družbenoekonomskih družbenopolitičnih ciljev.** Nadaljnji razvoj delegatskega sistema in odnosov bo konferenca OOS spodbujala z ustvarjanjem boljšim pogojem za uresničevanje odločujočega položaja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Konferenca OOS bo namenila posebno skrb kadrovanja delegacij v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti.

Svojo vlogo v delegatskem sistemu bo sindikat uresničil z dajanjem pobude in usmerjanjem aktivnosti delavcev v tozds ter tako, da bo iz množice interesov in

Naši gostje v spremstvu generalnega direktorja med ogledom tovarne (Foto: t. š.)

Predstavniki ZS Hrvaške na obisku

V ponedeljek 12. marca je našo delovno organizacijo obiskala delegacija Zveze sindikatov Hrvaške. Vodil jo je predsednik predsedstva ZS Hrvaške tovariš Ivan Puškar, člani delegacije pa so bili še: Mladen Herceg in dr. Zoran Jašić, oba člana predsedstva ZS Hrvaške, Bernardo Jurlina in Čedomir Stanković, oba izvršna sekretarja ZS Hrvaške ter Josip Klisović, direktor Zavoda za samoupravljanje iz Zagreba. Delegacijo je spremljal podpredsednik predsedstva ZS Slovenije tovariš Lojze Fortuna in predsednik ZS mesta Ljubljane tovariš Franc Hribar.

V Litostroju je delegacijo sprejel generalni direktor Mirko Jančigaj, skupaj s predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Predstavniki Zveze sindikatov Hrvaške so si najprej z zanimanjem ogledali proizvodnjo, nato pa so se z odgovornimi delavci pogovarjali o delu in o gospodarjenju v zaostrenih razmerah. »Rezultati gospodarjenja v Litostroju so bili v preteklem letu dobri, kljub zaostrenim gospodarskim razmeram,« je povedal generalni direktor Mirko Jančigaj. »Prizadevanja za ugodno rast izvoza, vlaganja v modernizacijo proizvodnje, racionalna izraba materiala in energije in prizadevanja za večjo delovno storilnost so bili osnovni motivi gospodarjenja v preteklem letu. Ta prizadevanja so dala dober rezultat in dobro osnovo za gospodarjenje v letu 1984. Seveda pa ne smemo zanemariti dejstva, da tudi nas pestijo številni problemi, ki jih povzročajo sedanja gospodarska gibanja doma in v svetu.

Predelovalna industrija se še vedno bori s pomanjkanjem domačih in tujih surovin in reprodukcijskih materialov. Zaradi pomanjkanja obratnih sredstev so za redno proizvodnjo potrebni bančni krediti, ki pa so iz dneva v dan dražji in tako hromijo uspešnost gospodarjenja. Tudi neenakomerni prilivi deviznih sredstev iz tujine povzročajo nelikvidnost, kar pomeni dodatne težave

pri tekočem poslovanju. V Litostroju tudi nismo zadovoljni z izvozom na konvertibilno področje. Čeprav precej zagnano obdelujemo tuja tržišča, je vse težje pridobivati večja naročila zaradi močne svetovne konkurence in pogojev, ki jih naši tekmeči nudijo kupcem v obliki ugodnejših posojil in podobno.

Prisotni so v nadaljevanju spregovorili o novem deviznem zakonu, ki je močno razburkal gospodarstvenike in druge, saj smo ob sprejetju zakona govorili o delitvi kot o ustvarjanju in pridobivanju deviz.

Ko so govorili o socialnih razmerah delavcev in o gibanju osebnih dohodkov, so skupno ugotovili, da so le-ti odvisni od učinkovitega gospodarjenja. Kljub temu pa je še naprej zelo zaskrbljujoča višina inflacije in z njo povezano upadanje življenjskih ravni delavcev. Če hkrati dvigujemo cene in osebne dohodke, s tem ne bomo nič spremenili. Potrebna je večja produktivnost in kvalitetnejše gospodarjenje.

Ob koncu so se gostje v Litostroju pogovarjali še o vlogi Gospodarske zbornice Jugoslavije pri kreditiranju gospodarske politike in ekonomskih odnosov s tujino. Skupno so ugotovili, da GZ Jugoslavije pa tudi zbornice drugih republik in pokrajin ne igrajo ustrezne vloge pri ustvarjanju osnovnih elementov tekoče in načrtovane ekonomske politike.

K. G.

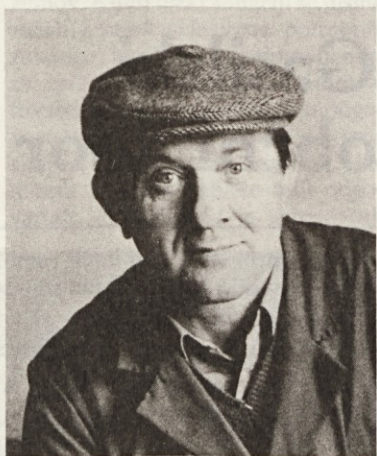

Ostal sem pri svojem mnenju. Drugi so šli naprej

(Nadaljevanje na 4. strani)

Odgovornost članov ZK

Zato smo se skušali približati našim dejanskim problemom in celotno problematiko osvetlili s stališča naše delovne organizacije. K pogovoru smo povabili predsednika akcijske konference Zveze komunistov **Josipa Klobučarja**. V zvezi z 10. sejo CK ZKS je dejal, da komunisti naše delovne organizacije podpirajo njena stališča in sklepe. Z borbo za nadaljnje uveljavljanje sa-

Tovariš Klobučar nam je še povedal, da od konkretnih nalog, trenutno obravnavajo množično inovacijsko dejavnost in njen položaj v naši delovni organizaciji. K tej akciji in k aktivnemu sodelovanju v pripravi na problemske konference ZKS o množični inovativni dejavnosti ter o nalogah komunistov pri krepitevi inovacijske dejavnosti in sposobnosti delavcev v združenem delu je komuniste pozval prav CK

t. š.

**Iz prvega
letnika
časopisa
Litostroj**

M. M.

Uspešno zaključene volitve

V. Kreft

Informativni dan

Skoraj 700 obiskovalcev se je zglasilo 9. in 10. marca na naši šoli, ko je bil na vseh srednjih šolah v Sloveniji organiziran informativni dan. 384 učencev osmih razredov osnovnih šol se je zanimalo za vpis v našo šolo, skoraj vsakega je spremljal eden od staršev. Značilno za letošnji obisk pri nas je prav velika udeležba staršev. Informativni dan na srednjih šolah se je uveljavil kot pomembna sestavina usmerjanja učencev v izobraževanje po osnovi šoli.

kovinarstvo in strojništvo — srednji program	180 mest	220 udeležencev
obdelava kovin in upravljanje strojev — skrajšani program	30 mest	44 udeležencev
metalurgija — srednji program	60 mest	12 udeležencev
elektronika — srednji program	90 mest	108 udeležencev
Skupaj	360 mest	384 udeležencev

Na informativni dan smo se dobro pripravili. Izdelali smo pisno informacijo s pregledom štipendij, ki jo je prejel vsak učenec. Z njo smo jih seznanili s programi in predmetniki kovinsko predelovalne, metalurške in elektrotehniške usmeritve, s potekom izobraževanja v šoli in z usposabljanjem po njej, z usmerjanjem in preusmerjanjem med šolskim letom, z izobraževanjem deklet, z možnostjo zaposlitve in nadaljnega izobraževanja, s pogoji za izobraževanje in organizacijo pouka v šoli, z možnostjo bivanja v domu učencev, s postopkom ob vpisu. Seznanili smo jih tudi z izkušnjami prvih dveh let usmerjenega izobraževanja, z delovanjem organizacij in interesnih dejavnosti učencev. Vse to smo ponazorili v učilnicah s pomočjo folij in grafoskopov. Učenci in starši so se zbrali v skupinah, večinoma velikih kot razred, tako da je po ustni informaciji lažje stekel še razgovor. Po njem so si ogledali učilnice in šolske delavnice. Litostroj si je večina že ogledala, bodisi ko so osnovne šole organizirale ekskurzije, bodisi ob dnevu republike, ko je bil načrtno organiziran obisk osmošolcev v naši delovni organizaciji.

Da bi dobili obiskovalci čim več podrobnejših informacij tudi iz prve roke, so sodelovali v razgovorih še učenci naše šole. Ti so se sploh dobro izkazali pri sprejemu gostov in pri spremljanju na ogledu.

Pa si oglejmo podatke o udeležbi po posameznih programih v primerjavi s številom vpisnih mest:

Še vedno je kljub našim prizadevanjem najmanj zanimanja za izobraževanje v metalurški usmeritvi. Potrebni bodo dodatni napor, da bomo vpisali vsaj 1 oddelek učencev v srednji program metalurgija, medtem ko bomo za drugi oddelek skraj-

šanega programa lažje pridobili učence.

Številke seveda še ne pomenijo, da se bodo vsi ti učenci tudi vpisali v navedene programe na naši šoli. Sedaj se bodo doma še posvetovali, nekateri primerjali informacije še iz drugih šol in potem se bodo odločili. Izkušnje prejšnjih let kažejo, da se od tistih, ki so bili na informativnem

Tov. Štine je s kratko razlago in predstavitvijo nekaterih izdelkov učencev SŠTS, poizkušal vzbuditi zanimanje za livarski poklic (Foto: T. Š.)

Na informativnem dnevu so si osnovnošolci in njihovi starši z zanimanjem ogledali delavnice naše šole (Foto: T. Š.)

delu na naši šoli, vpiše nakaj več kot dve tretjini učencev.

Učenci so izpolnili tudi vprašalnik. Iz podatkov je razvidno, da se zanimajo za vpis učenci s približno enakim učnim uspehom iz osnovne šole kot prejšnje leto in velika večina učencev z ožjega ljubljanskega območja.

Sedaj pričakujemo do konca marca prijave za vpis. Te bomo analizirali, po potrebi bomo še organizirali individualne razgovore z učenci in starši, se povezovali z osnovnimi šolami. Kasneje pričakujemo še podatke o vpisanih učencih iz skupnosti za zaposlovanje, ki vodi evidenco o učencih za zadnja 3 leta osnovne šole. Vse to je podlaga za dokončno odločanje o tem, ali kandidat izpolnjuje pogoje za vpis v program, ali ga je potrebno preusmeriti v drug program, v drugo šolo. Seveda pa vplivajo na odločitev tudi zasedenost oz. razpoložljiva mesta na šolah, pri nas pa še posebej potrebe (npr. v metalurški usmeritvi).

Veliko dela nas torej še čaka do zaključka vpisa. namen informativnega dne je, da bi bile odločitve mladih čim bolj usklajene z njihovimi željami, zmožnostmi in s potrebami združenega dela.

H. Premelč

Člani gasilskega društva na občnem zboru (Foto: V. Štruklec)

Gasilski občni zbor

Po štirih letih smo imeli člani Industrijskega gasilskega društva Litostroj zopet občni zbor. Zbrali smo se v petek 17. februarja v jedilnici tozda TVN.

Po običajanem dnevnem redu in poročilih predsednika, poveljnika in nadzornega odbora društva se je razvila živahna, prijetna in spodbudna razprava, v kateri so sodelovali gostje in domači gasilci. Od gostov so se občnega zbora udeležili predstavniki IGD SOZD ZPS Metalne iz Maribora, od okoliških gasilskih društev pa predstavniki iz Zgornje in Spodnje Šiške ter Industrijskih gasilskih društev iz Integra, IMP Trata, Avtomontaža in Dekorativne. Prvič se je shoda članov našega društva udeležil predstavnik gasilskega društva iz podjetja Tuba, ki se je nedavno preselilo na Verovškovo ulico in je tako postalo bližnji sosed Litostroja. Od predstavnikov podjetja smo videli na občnem zboru samo direktorja tozda PZO Iva Sabola kot pooblaščenca generalnega direktorja in predstavnika konference ZSMS Litostroj Fikreta ĐULOVIČA. Občni zbor je pozdravil tudi predstavnik občinske in mestne gasilske zveze in SIS za požarno varstvo tovariš Janko Kopač.

V razpravi smo ugotovili, da je preventivno delo gasilcev najpomembnejše in da mora vsak član društva, ne glede na to, kje je, ravnati kot gasilec in širiti požarno kulturo v svojem okolju.

Precej besed je bilo povedanih o opremljenosti gasilskih društev in o njihovih materialnih težavah ter o pomembnosti društva v delovni organizaciji. Brez primerne opremljenosti in potrebnih prostorov vsako društvo zelo težko opravlja ali širi svojo dejavnost. Naše društvo je lansko leto sicer uredilo prostore za garderobo, nimamo pa še primerne prostora za zbiranje in izobraževanje članov. Tak prostor bi nam tudi omogočil večje zbliževanje med člani društva in izmenjavo izkušenj.

Naše društvo pa mora najprej poskrbeti za opremo gasilk, ki že od

1981. leta nastopajo na tekmovanjih IGD SOZD ZPS. Predstavnik delovne organizacije nam je obljubil, da bo letos tudi to urejeno.

Ne glede na navedene težave pa člani društva z znano gasilsko vztrajnostjo in včasih tudi s trmo le dosegajo uspehe pri svojem delu in na tekmovanjih. V zmanjšanju števila začetnih požarov od 22 v letu 1980 do 5 začetnih požarov v letu 1983 imajo prav gotovo svoj delež tudi prostovoljni gasilci in gasilke, prav tako pa tudi visoka požarnovarnostna kultura delavcev v celi delovni organizaciji. Zato delovna organizacija kot ustanovitelj društva ne sme pozabiti na nas. Večja udeležba predstavnikov delovne organizacije, družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov na letnih konferencah in občnih zbora je tudi priznanje društvu za njegovo delovanje. Naše gasilsko društvo ima namreč po pravilniku o varstvu pred požari enake obveznosti kot poklicna gasilska enota. Skupni nastopi operativnih desetih prostovoljnih in poklicnih gasilcev s pripadniki civilne zaštite v vaji »GO-LOVEC 83«, na obrambnih dnevih OŠ Hinka Smrekarja in v našem izobraževalnem centru nakazujejo pravilno smer dela našega gasilskega društva.

Po razrešnici sedanjim organom društva smo izvolili nov upravni in nadzorni odbor, samoupravno sodišče in odbor za SLO. Za 4 leta pa sta bila zopet izvoljena dosednji predsednik društva Franc KOLAR in dosednji poveljnik Vinko KLEMENČIČ.

Ob zaključku tega zapisa o občnem zboru vabimo vse mlade Litostrojčane, ki jih veseli delo v gasilskem društvu, da se vključijo!

V. Kreft

Predsednik društva Franc Kolar izroča gasilske simbole: šlem, ročnik in sekirico Dominiku Selanu kot priznanje za dolgoletno delovanje v društvu (Foto: V. Štruklec)

O svojem delu...

(Nadaljevanje z 2. strani)

ukrepe za zmanjševanje obolenosti delavcev, izboljšanje njihovih življenjskih ter delovnih pogojev. Preučiti je treba tudi stanje in razmere na področju družbenega standarda, posebno na področju družbene prehrane, in večje možnosti letovanja naših delavcev v počitniških domovih Litostroja. Sindikat se bo tudi aktivno vključeval v nadaljnje uveljavljanje usmerjenega izobraževanja, spodbujal množično inovacijsko in raziskovalno dejavnost kot sestavino gospodarske stabilizacije.

Povečati bo potrebno število delavcev na področju rekreativne športne dejavnosti ter preučiti možnosti za nadaljnji razvoj in povečanje števila delavcev, ki bi se želeli ukvarjati z ljubiteljsko kulturo dejavnostjo.

● **Uresničevanje vloge ZSS pri oblikovanju kadrovske politike.** Zveza sindikatov bo dosledno uresničevala svojo vlogo in odgovornost za razredno usmerjenost kadrovske politike in njeno podružbljanje. V vseh oblikah samoupravnega povezovanja in samoupravnih odločitvah bo uveljavljala odgovornost delavcev za uresničevanje kadrovske politike ter izpolnjevala svoje naloge pri volitvah delegatov za organe upravljanja in delegatske skupščine.

● **Samoupravno obveščanje delavcev.** Ustrezno obveščanje delavca v združenem delu je pogoj za samoupravno odločanje, zato si bo sindikat še naprej prizadeval za izpolnjevanje in oblikovanje takšnega sistema obveščanja, ki bo zagotavljal sprotne in razumljive informacije in podatke, ki omogočajo boljše in učinkovitejše odločanje povsod in o vsem.

Oblikovati bo potrebno ustrezne samoupravne splošne akte za področje obveščanja, utemeljene na Zakonu o javnem obveščanju, ki je pravkar v razpravi v skupščini SRS, kakor tudi na naših potrebah in opredelitvah v statutu delovne organizacije, tozdev in delovnih skupnosti.

● **Uveljavljanje sistema SLO in DS v delovni organizaciji.** Konferenca sindikata bo posvetila vso pozornost nadaljnji krepitvi in izpopolnitvi sistema SLO in DS, posebno pa usposabljanje delovnega kolektiva za delo pod izjemnimi pogoji. Vzgojnoizobraževalna in politična dejavnost bo usmerjena k uresničevanju načela ustave, po katerem so delovni ljudje v temeljnih organizacijah odločujoči dejavniki in neposredni organizatorji SLO in DS.

● **Mednarodno sodelovanje.** Še naprej bomo sodelovali s tujimi sindikalnimi organizacijami na področju rekreacije in z njimi navezovali tudi gospodarske stike.

Konferenca sindikatov si bo še naprej prizadevala, da kljub omejitvam pri zaposlovanju priskrbi delo tistim, ki se bodo vrnili z začasnega dela v tujini in se zavzemala, da bodo imali naši državljani, ki živijo v tujini zagotovljene družbeno-ekonomske pravice in varnost, kot jih imajo državljani dežel, kjer živijo in delajo danes.

● **Osebnostna in kolektivna odgovornost.** V tem obdobju se mora pričeti izvajati politika osebne in kolektivne odgovornosti, kot je zapisano v dokumentih ZSS, ZSJ in ZK.

● **Proizvodno delovno tekmovanje delavcev — kovinarjev.** Taka tekmovanja omogočajo tekmovalcem spoznati sodobno organizacijo dela, tehnologijo in dosežke na posameznih področjih. Omogočajo tudi večje sodelovanje med delovnimi organizacijami posameznih občin, republik in avtonomnih pokrajin. Temu tekmovanju moramo v naši delovni organizaciji posvetiti posebno pozornost, kar utemeljujejo in potrjujejo tudi rezultati, ki smo jih na njih že dosegli.

S temi usmeritvami za prihodnje obdobje konferenca OOS opredeljuje predvsem tiste naloge, ki terjajo trajno ter organizirano aktivnost organizacij sindikata. Sproti bodo dopolnjene z vsemi družbenopolitičnimi nalogami, ki se bodo pojavljale v vsakdanji praksi.

t. š.

Obveščanje v OZD se izboljšuje

2. in 3. marca je bilo v Ljubljani že 6. srečanje novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu. Srečanje je bilo tokrat prvič v Ljubljani, zato je bila udeležba iz celotne Slovenije precej velika, sorazmerno najmanj je bilo ljubljanskih predstavnikov.

Za nami so že srečanja na Bledu, v Portorožu, Mariboru, Rogaški Slatini in Krškem. Lahko bi rekli, da je bilo letošnje najkvalitetnejše ali vsaj med najboljšimi. Udeleženci so v razpravah aktivno in konstruktivno sodelovali, kar se je na prejšnjih srečanjih običajno izjalovilo v tožbe nad težavami pri opravljanju poklicnih dolžnosti.

Začetek srečanja je bil dokaj splošen — namenjen sedanjemu družbenopolitičnemu gospodarskemu trenutku, v katerem živimo. O tem je

razpravljali tovariš Miha Ravnik, sekretar Centralnega komiteja ZK Slovenije. Njegove misli lahko strnemo v ugotovitev, da moramo biti pri ocenjevanju sedanjih razmer realni in konkretni in da se moramo ob težavah ozreti tudi na uspehe, ki jih kljub vsemu dosegamo. Tovariš Ravnik je opozoril, da težave niso nastale zaradi sistema, temveč zato, ker ga vsi dosledno ne izvajamo, prav tako tudi ne sprejetih usmeritev, zakonov, dogovorov in sporazumov. Kljub težki situaciji še nismo začeli izvajati cele vrste potrebnih zakonov, kar kaže na pripravljenost za spreminjanje stanja. Pri tem je tovariš Ravnik govoril tudi o odgovornosti, vendar ne splošni oziroma skupni, temveč o posameznikih, ki bi morali za svoje napake tudi odgovarjati. Proti koncu je spregovoril

tudi o obveščanju v združenem delu in dejal, da mora biti le-to celovito in objektivno. Ljudje morajo dobro poznati celoten gospodarski in politični položaj, da bodo vedeli, s kakšnimi težavami se moramo spoprijemati in kako jih premagujemo.

Nadaljnji potek srečanja pa je bil namenjen strokovnemu delu na področju obveščanja. Najprej smo se v tematskih razpravah seznanili z vsebino informacij v ozdih ter z oblikami in načini komuniciranja in informiranja. S praktičnega stališča je bil najzanimivejši del, ko so udeleženci srečanja predstavljali informiranje v svojih delovnih organizacijah. To je marsikoga spodbudilo, da je na izkušnjah drugih začel premišljevali o spremembah in izboljšavah v lastni delovni organizaciji, obenem pa nam je bilo to tudi napotilo za nove prijeme pri delu. Splošna ugotovitev s teh razprav je bila, da razvoj obveščanja naglo napreduje, da je obveščanje vse bolj ažurno in celovito, škrjiplje pa bolj pri kritičnosti in prodornosti informacij. Zanimiva je ugotovitev, da vse več delovnih organizacij prehaja na sistem obveščanja preko sistemov ozvočenja in notranjih razglasnih postaj.

Ob koncu srečanja so se organizatorji obveščanja seznanili še z izkušnjami v delovanju odborov za obveščanje v ozdih in odborov za obveščanje pri občinskih svetih zveze sindikatov, nekaj pozornosti pa so namenili tudi gmotnemu in moralnemu spodbujanju ter nagrajevanju novinarjev in organizatorjev obveščanja. To na žalost povsod še ni urejeno, zato je razpon v višini nagrajevanja še zelo velik in neenakopraven.

Lahko rečemo, da je letošnje srečanje uspelo, saj je udeležencem predstavilo celo vrsto uspešno delujočih sistemov obveščanja, to pa je lahko podlaga in spodbuda za dobro delo tistim, ki tega še nimajo.

M. Meglič

Udeleženci srečanja organizatorjev obveščanja v združenem delu na predavanju v Cankarjevem domu

PORTRET Anton Tomažič

minilo in spet je več časa za prijetnejše stvari. Ena takih je bila izdelava pohištva za stanovanje, ki ga je Tone naredil čisto sam — razen kuhinjskega pohištva. Kot velik mojster (kar je povedal z velikim ponosom) se je izkazal tudi pri samostojni izdelavi sončnega kolektorja in zdaj nazadnje trimskega kolesa, ki celo proizvaja elektriko. Za pravnika dokaj nenavadno, ali ne? V največjo pomoč pri teh delih mu je bila revija SAM (Sam svoj majstor), ki jo izredno ceni. To, da ima svojo hišo, ga najbolj veseli ravno zaradi tega, ker si je lahko naredil tudi veliko delavnico, ki mu pomeni tako razvedrilo kot prihranek pri najrazličnejših večjih nakupih.

Zdaj je več časa tudi za slikanje, saj je Tone tudi član likovnega društva »Peter Loboda« iz Domžal. Večkrat je v okviru društva že razstavljal svoje slike, letos pa bo verjetno pripravil tudi samostojno razstavo v Litostroju. Kot predsednik kulturne komisije delovne organizacije bi s tem rad spodbudil tudi druge, da bi razstavljali svoje izdelke.

Tonetu smo večkrat predstavili tudi v našem časopisu. Ne glede na to, da je zdaj že nekaj let predsednik uredniškega odbora, je že prej veliko pisal, tako strokovne članke, kot humoreske, črtice, zbadljivke, ukvarjal se je tudi s karikaturo, v zadnjem času pa uspešno vodi rubriko Planinski kotiček. In že smo spet pri enem njegovih konjičkov, menda celo njemu najljubših — pri planinstvu. V planinsko društvo Litostroj se je včlanil takoj po prihodu in je načelnik kulturno-propagandnega odseka, ob tem pa še planinski vodnik in gorski stražar. Zares je navdušen planinec in velik ljubitelj gora. To je bilo menda tako nalezljivo, da je k tem pritegnil še svojo ženo, ki je zdaj, kot pravi sam, celo bolj navdušena kot on.

Rad tudi smuča (predvsem tече) in kolesari. Sam pravi, da je po prepričanju krvodajalec. Po njegovem mnenju je to ena redkih stvari, ki jih narediš res nese-

bično in za to ne pričakuješ zahvale ali nagrade.

Povedati moramo, da Tone vestno opravlja svoje dolžnosti in ne pozabi na obveznosti, ki si jih je naložil. Takšen je! Zato bi pričakovali, da je že vsega naštetega dovolj za zmogljivosti enega normalnega človeka. Vendar ne! S svojim skoraj neverjetnim življenjskim elanom je Tone v osmih letih, kar je v Litostroju, naredil že pravosodni izpit, zdaj pa je vpisal še postdiplomski — specialistični študij na VEKŠ, smer: izvajanje investicijskih del v tujini. Res je, da mu bo nadaljevanje študija precej pomagalo pri opravljanju poklicnih dolžnosti, po drugi strani pa je tudi res, da ne bi študiral, če ga to ne bi zanimalo in veselilo. Napol v šali napol zares je v pogovoru zavzdihnil, da mu je dan veliko prekretek, za prešernim nasmehom pa pripomnil, da s tem misli posebno na popoldne. Všeč mu je zahtevno in dinamično delo, prizadeva pa si, da v službi izključno zasebno življenje, doma pa poklicne skrbi in težave. To mu seveda ne uspe vedno, je pa nujno, če želi življenje preživeti brez stresov in čim bolj polno.

Zanimalo me je, kaj je ta gonilna sila, ki ga žene k tako raznovrstnim dejavnostim, in kje črpa moč za vse to. Tone je odgovoril čisto preprosto: »Mislim, da ima človek več od življenja, če se loti več stvari. Skušam najti področja, ki jih nosim v sebi, in čutim, da me take stvari notranje bogatijo. Tudi moja življenjska filozofija je taka, da se moraš stalno izpopolnjevati in najti v sebi čim več. Nekako sem stalno nezadovoljen sam s sabo in si prizadevam, da bi bil boljši«.

Tonetov značaj se lahko izkaže tudi z načinom preživljanja dopustov. Ne mara organiziranih dopustov, temveč se obrne tja, kjer mu je v danem trenutku najbolj všeč. V tem je gotovo ostanek študentske širine in neobremenjenosti ter želje po nekonvencionalnem, zanimivem in novem. Ne mara uniformiranosti in ne mara politike. Zna biti širok, včasih tudi ozek, zna se sprostiti in razvedriti, zna biti delaven, pa tudi oster in kritičen. Zaveda se svoje vrednosti, a je ne vsiljuje — s svojim poslušom za okolico se skuša ljudem približati čim bolj nevsiljivo — kmalu pa ljudem »zleze pod kožo«. Širok in priku-pen, čisto nekje v sebi notranje ranljiv, s svojim vedenjem in obnašanjem še vedno daje vtis neobremenjenega in zvedavega študenta. Tak je torej Tone Tomažič, pravnik, ki ni nič pravniški.

N. M.

Prvomajsko srečanje

POREČ — ZELENA LAGUNA — HOTEL ALBATROS

● V času prvomajskih praznikov 1984 organiziramo 10. tradicionalno srečanje Združenih proizvajalcev strojne opreme.

● Srečanje je namenjeno vsem zaposlenim v ZPS, njihovim družinskim članom, prijateljem in znancem.

● Petdnevno srečanje se prične v petek 27. aprila z večerjo in zaključuje v sredo 2. maja s kosilom.

● Prihod v Poreč je do 18. ure, večerja pa bo ob 20. uri.

● Udeleženci srečanja bodo nameščeni v hotelu Albatros in hotelu Lotos.

● Vsi udeleženci morajo izpolniti prijavnico v dveh izvodih in jo oddati v svoji osnovni organizaciji do 7. aprila 1984.

● Prijavnico s potrebnimi dodatnimi navodili boste dobili pri vašem predsedniku osnovne organizacije sindikata. Prosimo, da prijavnico izpolnite natančno z vsemi potrebnimi podatki.

● Osnovne organizacije morajo zbrane prijavnice dostaviti komisiji za družbeni standard pri KO ZS ZPS najkasneje do 10. aprila na naslov: TITTOVI ZAVODI LITOSTROJ, TOZD ZSE, Ljubljanska 19 a, 61000 LJUBLJANA, — tovarišici Karolini CIGALE.

Vsi prijavljenci za prvomajsko srečanje bodo na osnovi prijav prejeli ustrezno napotnico, s katero se bodo ob svojem prihodu v Poreč prijavili v recepciji hotela Albatros ali Lotos.

PROGRAM PRVOMAJSKEGA SREČANJA DELAVCEV SOZD ZPS

POREČ 1984

Petek — 27. april

— do 18. ure prihod in namestitev v hotelu

— ob 20. uri večerja, nato ples

Sobota — 28. april

— zajtrk in vsi obroki v naslednjih dneh bivanja bodo po urniku hotela

— ob 10. uri start krosa. Tekli bomo v več skupinah:

- cicibani,
- pionirji od 7. do 9. leta
- pionirji od 9. do 12. leta
- mladinci od 12. do 15. leta
- mladinci od 15. do 20. leta
- članice in člani od 20. do 30. leta,
- članice in člani od 30. do 40. leta,
- članice in člani od 40. leta naprej
- popoldne prosto

Nedelja — 29. aprila

— od 8. do 12. ure tekmovanje udeležencev v: kegljanju, šahu, namiznem tenisu in streljanju z zračno puško

— ob 15. uri metanje valjarja (za ženske)

Ponedeljek — 30. aprila

— ob 9. uri tek v vreči (za vse udeležence)

— ob 10.30 nogometna tekma mladim do 25 let proti mladim nad 25 let

— ob 15. uri veliko tekmovanje v podajanju jajc za vse udeležence

— ob 20. uri taborni ogenj in kratek kulturni program

Torek — 1 maj

— ob 7. uri budnica

— ob 9. uri kratek kulturni program z obležitvijo 10-letnice SOZD ZPS in 10-letnice prvomajskih srečanj delavcev SOZD ZPS v Poreču

— ob 11. uri nogometna tekma SUHI — DEBELI

— ob 14.30 tekmovanje v metanju varpe

— ob 18. uri razglasitev rezultatov in podelitev nagrad

— ob 20. uri »gala« večerja s plesom

Sreda — 2. maj

— prosto dopoldne in po kosilu odhod

CENIK SREČANJA:

- Odrasli bodo za petdnevno bivanje plačali 3200, - din
- Otroci do 2 let starosti imajo bivanje brezplačno (če so brez ležišča in brez hrane)
- Otroci do 7 let plačajo 2500, - din
- Otroci od 7 do 10 let plačajo 2800, - din

Člani sindikata ZPS in njihovi svojci lahko koristijo možnost plačila v dveh obrokih. Prvi obrok plačajo ob prijavi, drugega pa ob izplačilu OD v mesecu maju 1984.

Vplačila in prijave bodo sprejemale vaše osnovne organizacije sindikata in zbrana sredstva nakazale na sindikat ZPS (ŽR 50104-678-85658 pri SDK Ljubljana—Šiška).

Prvi obrok bodo osnovne organizacije nakazale do 15. aprila, drugega pa do 20. maja oziroma v zakonitem roku po prejemu računa, ki bo izdelan na osnovi izdanih napotnic.

V ceno bivanja v Poreču so vračunani stroški športnih tekmovanj, kulturnega programa in svečane večerje.

Vsak udeleženec si preskrbi prevoz sam.

Želimo vam prijetno bivanje v Poreču!

TOZD ZSE

Piše: Dare ALIČ

V deželi Dal-Bata in ledu

27. oktobra 1983 ob pol enih so štirje člani alpinistične odprave Planinskega društva Ljubljana Matica stopili na 7454 m visoki vrh Gangapurne v nepalski Himalaji. Kako je potekal vzpon, opisuje ta zgodba.

»Dragi potniki, dobrodošli na letalu Boeing 747 letalske družbe Air France. Čez nekaj minut bomo z letališča New Delhi odleteli preko Karačija v Pariz,« nas pozdravi stevardesa. Resnično se kmalu nato ogromni jekleni ptič pože ne po vzletni stezi. Odlepi se od tal in se za- je v noč. Letimo proti Parizu. Tam bomo presedli in z manjšim letalom poleteli preko najlepšega delčka sveta — Slove- nije, ki ga je v primerjavi s svetom manj kot za makovo zrno, in se spustili na za- grebško letališče, kjer je konec naše po- ti.

Veliki jumbo jet doseže potovalno višino in prikupne stevardese pričnejo deliti večerjo, ki jo hrabro zalivamo z vi- nom. To nam bo ostalo v najprijetnej- šem spominu. Vino je namreč brez- plačno, poleg tega pa ti prijazno prinese- jo »repete« — kaj je lepšega za nas, Go- renjce! Resnici na ljubo to njihovo go- stoljubnost ob odhodu in povratku do- dobra izkoristimo.

Po tako obilni večerji se udobno na- mestim v sedežu in misli se mi počasi vračajo nazaj. Ne morem verjeti, da je to, kar se je dogajalo zadnja dva meseca, resnično. Bolj je podobno sanjam. Občutki in sreča so nepopisni, kajti ve- rigi uspehov slovenskega alpinizma v Himalaji smo dodali še en člen. Prema- gali smo severno steno Gangapurne, kar kljub vsem poizkusom ni uspešno se niko- mur.

Na markantno severno steno vrha bo- ginje Ganga v 80 km dolgem grebenu Anapurna Himal v zahodnem delu Ne- pala, je postal pozoren Stane Belak-Šrauf na eni izmed prejšnjih ekspedicij. Ko smo se pred dvema letoma odločili, da leta 1983 v počastitev 90-letnice Planinskega društva Ljubljana-Matica organiziramo alpinistično odpravo v Hi- malajo, smo si za cilj izbrali prav Ganga- purno. Premagali naj bi njeno severno steno, ki se je dosedaj uspešno upirala vsem naskokom odprav z različnih kon- cev sveta. Te so morale svoje neuspehe plačati z nekaj smrtnimi žrtvami. Sam vrh je bil osvojen že leta 1965, vendar z lažje južne strani. Toda za ta uspeh je gora zahtevala svoj krvni davek. Na nje- nih pobočjih je izgubilo življenje naj- manj 8 alpinistov — kanadskih, nem- ških, indijskih in drugih uspešnih in ne- uspešnih odprav.

Kljub temu smo bili trdno odločeni, da poizkusimo tudi mi. Že doma pa smo se morali spoprijeti s problemom, veli- kim kot stena. Ves denar smo morali zbrati sami, kajti od telesnokulturne skupnosti nismo dobili niti negativnega odgovora na našo prošnjo. Zato smo se zagrizeno vrgli na delo. Izdali smo kole- dar za leto 1983 in 1984. Prodajali smo ga na vse strani, podjetjem, založbam, po cestah in sejmi. To nam je sicer vze- lo izredno veliko časa, toda prineslo dve tretjini potrebnih sredstev. Poleg tega smo za gradbeno podjetje na stolpnica- h popravljali fasade. Dobili smo tudi po- krovitelja in to UNILES, ter obredli nič-

Dare ALIČ

Stane BELAK - ŠRAUF, vodja odprave, 44 let, član AO Matica, zapos- len v ZRI — SOČA, desetič v Himalaji;
Dare ALIČ, namestnik vodje odprave in zadolžen za opremo, 30 let, član AO Matica, zaposlen v Litostroju, TOZD PRODAJA, prvič v Himalaji;
Boris KOFOL, zadolžen za prehrano, 45 let, član AO Matica, zaposlen v Univitu, prvič v Himalaji;
Marjan BRIŠAR, 31 let, član AO Matica, zaposlen v Slovenijalesu, prvič v Himalaji, sicer pa na odpravah v Ande in Hindukuš;
Pavle KOZJEK, 25 let, član OA Matica, študent, prvič v Himalaji;
Marjan KREGAR, 28 let, član AO Matica, zaposlen v Titan Kamnik, drugič v Himalaji, sicer pa še na odpravi v Hindukuš;
Emil TRATNIK, 33 let, član AO Idrija, zaposlen v IMP Idrija, drugič v Himalaji, poleg tega pa še na odpravi v Kavkaz;
Vid MESARIČ, 51 let, zadolžen za zdravje moštva, zaposlen na Fakulteti za telesno kulturo, prvič v Himalaji;
Z nami je potoval tudi Marjan NOVAK, ki je pomagal pri izvedbi odpra- ve.

Dolina Marsiandija. V ozadju osemtisočak Manaslu (Foto: Alič)

koliko podjetij. Nekateri so nam pri- skočili na pomoč s hrano, drugi z opre- mo, tretji z denarjem, med njimi tudi Li- tostroj.

Na koncu »zbiralne« akcije je nekaj denarja primaknilo še matično planinsko društvo Ljubljana-Matica in bilo je za si- lo dovolj, da smo lahko »zavezali culo«. Ker je bilo potrebno poleg zbiranja de- narja, opreme in hrane še vsak dan tren- irati, nas naše družine skoraj niso več poznale.

Ekipo smo sestavljali:

Ves zbrani material, ki ga je bilo sko- raj 2 toni, smo več kot teden dni pakirali v sode. Sod pa ni smel tehtati več kot 30 kg, kolikor je predpisala nepalska vlada, da lahko nese en nosač. Seveda pa so ti majhni toda čvrsti in žilavi moški in ženske za primerno plačilo sposobni ne- sti veliko več. Videl sem nosače, ki so nesli tudi po 70 kg in več. Za nas je to še veliko težje, kajti tovore si s posebnim trakom obesijo preko čela.

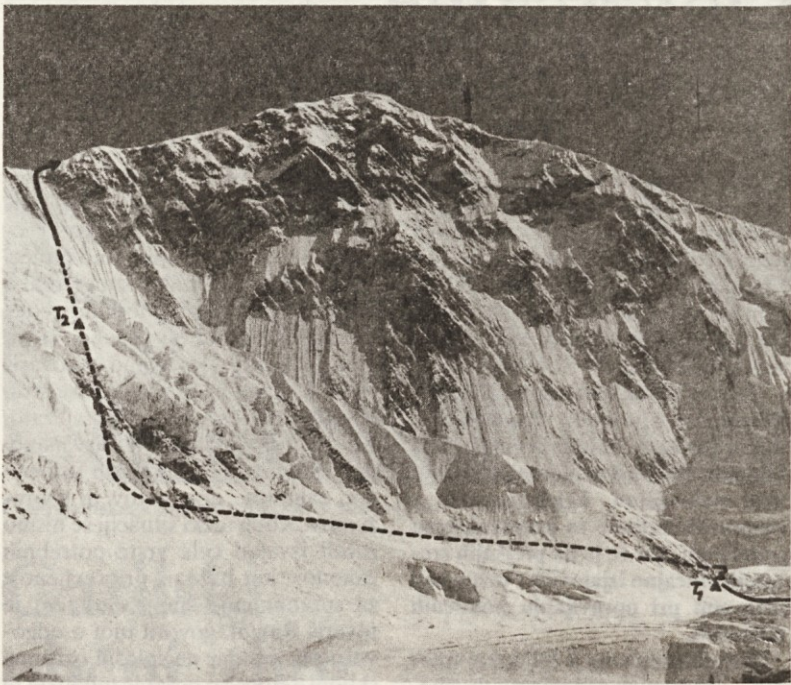
Nekaj dni pred našim odhodom vso to goro materiala pošljemo z letalom v Katmandu, kjer bo čakala na naš prihod.

Končno je prišel tudi najtežje pričako- vani dan, to je 20. september 1983 — dan odhoda. Pred PD Lj.-Matica se po- slovimo od svojcev in prijateljev ter se z avtobusom odpeljemo v Zagreb. Tu se pridružimo skupini izletnikov — »tre- kingarjev«, ki na svoje stroške potujejo v Nepal. Z letalom odletimo v Pariz in se nastanimo v hotelu tik ob letališču Char-

les De Gaule. Na žalost pa je to predaleč iz Pariza in zato nimamo časa, da bi si ogledali to velemesto. Konec dneva po- rabimo za podpisovanje tisoč razglednic, ki jih bomo iz Nepala poslali svojcem, prijateljem in tistim, ki so pomagali pri odpravi.

Opoldne naslednjega dne z jumbo je- tom letalske družbe Air France zapusti- mo Pariz in preko Karačija odletimo proti New Delhiju. Let je pravo raz- košje. Vsakih nekaj ur nam servirajo obrok hrane, ki ga zalivamo z odličnim vinom. Vmes poslušamo glasbo, gleda- mo film, klepetamo, dremujemo ali se predajamo mislim, kaj vse nas v nasled- njih dveh mesecih čaka. Resnično pravo razkošje, na katerega se bomo kasneje, v steni, še ničkolikokrat spomnili.

Od New Delhija do Katmanduja leti- mo uro in pol. Tako smo 22. septembra ob 10. uri dopoldne končno na tako težko pričakovanem cilju začetka naše dogodivščine, v glavnem mestu Nepala — Katmanduju. Tu nas sprejme pravo monsunsko deževje. Ob takem deževju pravimo pri nas, da se je utrgal oblak, tam pa je to nekaj povsem normalnega.

Smer vzpona po severni steni Gangapurne 7454 m (foto: Alič)

plastike. Med vsemi temi domačini pa je še reka turistov z vsega sveta. Prav ta raznolikost in posebnost, dajeta Nepal- u tisti čar, ki ti za vedno ostane v srcu. Je kot mamilo, ki ti ga ponujajo na vsakem koraku.

Higiena jim je tu dobesečno španska vas. Kakšnega našega inšpektorja bi tu že prvo minuto zadela kap. V mesnicah se po mesu pase na milijone muh in pov- sem običajno je, da ti prodajalec čaja ne- prizadeto namaka v kozarcu prst, s po- močjo katerega se je še pred nekaj tren- utki useknil preko pulta na cesto. Toda tudi nato se človek privadi in kmalu tega še ne opazi več.

Za nekaj rupij na dan si najamemo poleg nog tu najbolj razširjeno prevozno sredstvo — »bicikel«. Vsako kolo ima montiran velik zvonec in kmalu ugotovi- mo, zakaj. Edino pravilo, ki velja tu v prometu, je pravilo glasnejšega in mo- čnejšega. Če hočeš obdržati celo kožo, potrebuješ poleg dobrih refleksov še glas- sen zvonec in dobre zavore. Tudi mi se z veseljem zapodimo v gnečo. Prebijamo se skozi ozke ulice, polne ljudi, kolesar-jev, rikš, motoristov in pogostokrat na- redi popolno zmedo še avto. Ulica pa je le malo širša od njega. Sam ninam srečne roke, saj dvakrat v stotih metrih pustim krtačni odtis umazanega kolesa na belih hlačah enega in istega pešca.

V Katmanduju imamo le malo časa za nakupe. Urediti je potrebno še veliko stvari. Neverjetno, koliko papirjev in dovoljenj je potrebnih, da se končno lahko odpraviš proti cilju, zaradi katere- ga si sploh tu. Za vsako tako dovoljenje moraš plačati visoko takso. Poleg takse državi pa moraš vsakemu uradniku pod mizo položiti tudi njegovo osebno takso, če hočeš sploh kdaj priti na vrsto. Tudi to je ena izmed značilnosti Nepala.

Kljub vsej zasedenosti pa se nam včasih le uspe posvetiti našemu priljublje- nu športu »havmačiranju«. Beseda je naša izpeljanka iz angleške besede »how much«. Tako imenujemo pregovarjanje za ceno z uličnimi prodajalci. Prodajalec pove svojo ceno, ti svojo, ki je običajno nekajkrat nižja od njegove. Potem se začne licitiranje, ki lahko traja pol ure ali več. Največkrat obvelja kupčeva cena. Prav to ima poseben čar, ki se mu z ve- seljem predajamo. Verjetno je rekord postavil Pavle, ko je za izredno lep kukri z 800 rupij zbil ceno na 100 rupij.

Na ministrstvu za turizem nam pred- stavijo uradne spremljevalce. Zvezni ofi- cir je Gopi Krišna Upadaja. Drobčen možiček, ki je znal reči po angleško da in ne. Prav tako ni imel nobene avtoritete in si z njim ob štrajkih nosačev nismo mogli pomagati. Ostali so bili šerpe iz- pod Everesta. Sirdar, to je glavni mož za odprave do baze, je Ang Lakpa. Ostali so še kuhar Dorsi, prav gotovo najbolj umazani kuhar v Nepal, poštar Sonam in pomočnik v kuhinji Nima.

V skladišču potovalne agencije Moun- tain Travel, kjer shranjujemo nekaj stare opreme prejšnjih jugoslovanskih odprav, poizkušamo izbrskati kaj koristnega. Medtem vsi ostali odidejo na letališče po tovor, ki smo ga poslali že pred našim odhodom. Vrnejo se s strašno novico, da ni enega izmed najvažnejših tovorov, v katerem je bil velik bazni šotor, palice za vse šotore in smučarske palice. To je pravi šok, kajti s tem je naša odprava resno ogrožena. Brez strehe nad glavo ni mogoče preživeti v hudih razmerah Hi- malaje. To je bila prva izmed kopice te- žav, ki so nas spremljale ves čas odprave.

Iz skladišča izberejo tri stare bazne šotore, jih za silo zakrpamo, poravnamo palice in upamo, da bodo vzdržali. Za armaturo ostalih šotorov uporabimo ko- vinske sonde. Odločimo se, da bomo na

poti posekali še dolge bambusove palice in jih poskušali uporabiti.

Medtem ko ostali v upanju, da bi le našli izgubljeni tovor, premečejo vse skladišče na letališču, smo z Lakpo in Dorsijem nakupim še nekaj opreme in hrane. Tako je končno vse nared in po petih dneh bivanja v Katmanduju 27. septembra 1983 okrog treh popoldne odidemo. V avtobus se spravimo vsi sa- kibi, kot nam pravijo domačini, nepalski spremljevalci, 40 nosačev in nosačic in 76 tovorov, in ta počasi odropota proti 160 km oddaljeni vasi Dumram. Tu se cesta konča in naprej bomo morali na- daljevati peš 130 km navzgor po dolini reke Marsijandi, pod severno steno Gangapurne.

V Dumram prispemo okrog osmih zvečer. Tu se prične mračiti kmalu po šesti uri in ob našem prihodu je že trda tema. Eni stražijo nahrbtnike, drugi smo razporejeni okrog avtobusa, dokler vsi nosači ne zapustijo vozila. Mimogrede bi namreč kakšen sod dobil noge, kajti kra- ja je tu nacionalni šport. Pred nekaj dne- vi so ravno tukaj ponoči neki skupini Francozov prerezali šotore in pobrali vse fotoaparate in kamere. Zato dva sedita med tovari na strehi, dva pa v avtobusu.

Ostali spimo v hiši, na kateri visi napis Hotel. To pa je edino, kar ima skupnega s hoteli, kakršnih smo vajeni. Takih in še precej slabših bo še veliko ob poti. Pot okoli grebena Anapurna velja namreč za najlepši trekking v Himalaji in je zato tudi najbolj obiskan. Sem prihajajo turisti z vsega sveta in turistične agencije mno- žično organizirajo izlete — trekinge okoli tega himalajskega bisera. V skladu s tem pa se je turistično razvila tudi doli- na Morsijandija. Ob poti je brez števila čajnic in hotelov, ki nudijo nekaj desk za ležišče ter hrano in pijačo.

V tem hotelu prvič jemo nepalsko na- cionalno jed dal-bat. To je na vodi ku- han riž, ki ima za prilogo peklensko začinjeno omako iz leče. Za Nepalce je to glavni del prehrane in ga jedo trikrat na dan.

Po večerji se enoglasno odločimo, da bomo naprej jedli kar našo hrano, ki jo imamo dovolj s seboj in je veliko boljša od kuhanega riža.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Hotelsko udobje visoko v nepalskih gorah (Foto: Alič)

Tibetanska mati z otrokom (Foto: Alič)

MLADINA IN VOJAŠKI POKLICI

Častnik - zakaj pa ne?

Prepočasi in premalo zavzeto smo se ukvarjali z mladimi, prav posebno pa še pred pomembno odločitvijo o izbiri poklica. Posebno težka je odločitev za vojaške in obrambne poklice, saj smo jih doslej vse premalo prikazovali ter premalo poudarjali njihovo značilnost in vlogo v jugoslovanski socialistični samoupravni družbi.

Teh poklicev je veliko. Kar 70 različnih strokovnjakov potrebujemo na vojaškem poklicnem področju, hkrati pa lahko trdimo, da je veli-

ko vojaških poklicev v bistvu zelo podobnim civilnim. Toda večina ta poklic izbere zaradi njegovih posebnosti, ki so v marsičem drugačne kot v civilnih poklicih.

Kdo ne želi postati:

— pilot nadzvočnih letal, kontrolor letenja, pilot helikopterja, inštruktor letenja ali vojaški padalec, vzdrževalec vojaških letal, helikopterjev in njihove oborožitve;

— strokovnjak za vodenje raketne baze, vzdrževalec elektronskih naprav, radarskih sistemov;

— strokovnjak za opravljanje zapletenih del na raketni, torpedni ali patrolni ladji, minolovcu, podmornici ali žepni podmornici;

— voznik tankov, oklepnih transporterjev ter drugih bojnih vozil, vojaški meteorolog, vezist ali eden izmed mnogih drugih strokovnjakov na vojaškem poklicnem področju?

Usmerjanje mladine v vojaške in obrambne poklice je kot poklicno usmerjanje nasploh kontinuiran, dolgoročen proces, ki mora načrtno potekati skozi vse učne vsebine v osnovni in srednji šoli, pa tudi skozi vse učne vsebine drugo obrambno vzgojne aktivnosti, kot so:

— **obrambni krožki** (obstajajo v vseh naših osnovnih šolah),

— **obrambni dnevi**, na katerih izvajajo razne obrambne aktivnosti, kot npr. strelstvo, orientacijski pohodi, tabornišvo, Rdeči križ, vse dejavnosti civilne zaščite itd.

— **ogledi vojašnic in določenih vojaških objektov** s predstavitvijo dela in življenja v Jugoslovanski ljudski armadi, izleti v kraje iz narodno-osvobodilne borbe, obiski v vojaških šolah — pri nas v splošni srednji vojaški šoli Franc Rozman-Stane in razgovori s starši.

Usmerjanje mladine v vojaške poklice in za rezervne vojaške starešine sodi med najpomembnejše skupne naloge družbenopolitičnih organizacij, ki jim morata ZRVS in ZSMS posvečati največ pozornosti: od razumevanja in občutenja idealov partizanskega osvobodilnega boja, do tistega, kar je najlepše in najvažnejše v vojaškem poklicu — ljubezen do domovine. Brez dvoma si bomo morali v okviru usmerjevanja mladih v vojaško obrambne poklice močneje prizadevati, da bodo že prvi razredi mladih dobili predstavo o vojaških obrambnih poklicih in se nato v vseh razredih, do osmega, ki pomeni zaključek kontinuiranega procesa oblikovanja poklicnih interesov mladega človeka, seznanjati z oboroženimi silami SFRJ in njenim udarnim delom — Jugoslovansko ljudsko armado.

To je po svoji organiziranosti razdeljena na tri zvrsti:

— kopensko vojsko, ki je glede na geografski položaj Jugoslavije tudi najštevilčnejša;

— vojno letalstvo in enote protizračne obrambe in

— vojno mornarico.

Na kratko še povejmo, kdaj je nastal poklic častnika ali oficirja. Oficir izvira iz latinskih besed officium — dolžnost in officarius — uradna oseba ter se pod pojmom oficir, starešina, častnik v elementih vojaške hierhije pojavi v XV. stoletju, vendar se nato v zgodovini veskozi spreminja. To pomeni, da je njihova narava vedno konkretno zgodovinsko določena. Vsekakor pa njegova vloga armade pogojena z naravo družbenoekonomske ureditve. V kapitalističnih družbah služi vojska interesom vladajočega razreda v naši samoupravni socialistični družbi pa varuje interese delovnih ljudi in občanov.

Vse o vojaških šolah pa v naslednji številki!

Stana Roman

Vrana vrani oči ne izkljuje...
(Razen če ne gre za isti stolček.)

Bolje vrabec v roki... kot nepokrite investicije na veji.

8. marcu ob rob

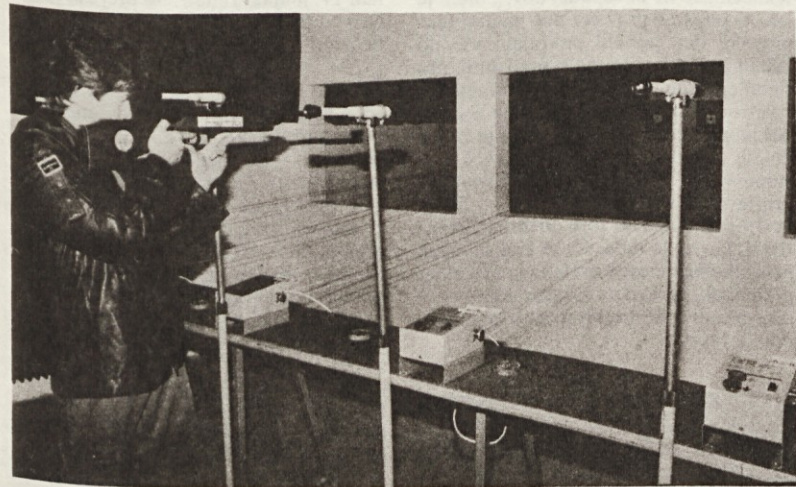
Nesmiselno postaja globokoumiti o praznovanjih kot so ta ob dnevu žensk, saj se vsako leto odločamo za nov, deloven način praznovanja, ostaja pa več ali manj po starem. Namesto skromno..., brez razlik..., delovno itd., se vedno očitneje kaže, kje je na razpolago več denarja in kje ga je manj. Res je edino to, da so dražje zabave malo bolj prikriti.

In navsezadnje: kaj je ostalo bistvo praznovanja? Razredno vprašanje Klare Zetkin, za katerega se je zavzemala, še zdaleč ne več. Pokazalo se je, da ženske (no, ne vse) z neko evforijo in zlobnim zadoščenjem čakajo »svoj« dan, ko si želijo nadoknaditi tisto, za kar so bile prikrajšane med letom, potem pa dovoljujejo, da tečejo stvari po starem naprej. Čisto od človeškega faktorja postaja odvisno, koliko se borijo za poklicno in družbeno enakopravnost ali pa za enakopravnost in delitev dela doma — o neki skupni ženski zavesti pa ni več govora. Feministične organizacije (k sreči) tonejo v pozabo, vloga revolucionarne žene se z oddaljenostjo revolucije oddaljuje, aktualne so le »uboge« ženske in matere, ki poleg službe opravljajo še vsa gospodinjstva in večji del vzgojnega dela. In glede na to so tudi na delovnem mestu že po prepričanju manj učinkovite, saj je breme preveliko.

Človek se pri tem vpraša, ali ženske sploh potrebujejo »svoj« dan oziroma čemu naj bi bil ta dan namenjen. Zakaj ravno na 8. marec govorimo o ženskem vprašanju, ženskih problemih, nasploh o ženski v naši družbi, ko smo vsi skupaj člani samoupravne socialistične družbe? Zakaj ravno na ta dan govorimo o razlikah, ko imamo na razpolago celo leto, da jih izbršemo? V enem samem dnevu ne bomo storili ničesar! Zato si raje prizadevamo, da bi oboji enakovredno in vsak po svojih močeh prispevali tako h gospodarskemu kot političnemu in družbenemu razvoju, da bi enakovredno odločali o vseh pomembnejših stvareh in skušali obema spoloma enakovredno porazdeliti vsa opravila. Bistveno je, preseči miselnost, da na ženski leži dom in družina, mož pa naj se izkazuje v službi in družbi. Gotovo je, da morajo k temu prispevati zelo veliko tudi ženske same, oboji pa z lastnim vzgledom in vzgojo otrok.

Vse to je že bila in tudi bo tema razprav na 8. marec, stvari pa se v praksi ne spreminjajo. To, da 8. marca ne slavimo več tako gromko, je bolj zavrta krizna situacija kot sprememba miselnosti. Zato bi bilo nemara pametneje ukiniti tak sporen dan v letu in vsaj delček teh misli prenesti na ostale dneve.

M. M.

Strelišče — dolgo pričakovana športna pridobitev (Foto: E. L.)

Strelci pod streho

Te dni smo, lahko bi rekli po dvaintridesetletnem prizadevanju za svoj prostor, končno le dobili tako zaželeno novo strelišče v domu učencev.

Prvotna varianta, da bi zgradili strelišče v načrtovani novi telovadnici, je potisnjena v ozadje. Ker še nič ne kaže, da bi končno že pričeli z gradnjo tako potrebnega objekta za našo šolo, smo bili prisiljeni iskati drugo možnost.

S skupnimi močmi in z veliko mero razumevanja se je pokazala možnost v nepopolno zasedenem domu učencev naše šole. Tu smo s prebojem stene združili dva prostora in tako pridobili površino v izmeri 12 x 4,8 m. to je po vseh normah zadostovalo za postavitev šestmostnega strelišča za zračno puško in zračno pištolo. Strelna mesta so opremljena z modernimi menjalci tarč, kar omogoča hitro in varno delo.

To je velika pridobitev za strelski šport v šoli, DO Litostroj, KS Litostroj in občini Šiška. Ker je strelišče družbenega pomena, iščemo finančne podpore tudi od zgoraj navedenih.

V mesecu marcu zaključujemo zimsko ligo. To je ligaško tekmovanje, v katerem smo sodelovali v prvi, drugi, tretji in ženski občinski ligi. Po prvih podatkih nismo izpadli iz nobene lige. Uradnih rezultatov še ni, ker tekmujejo vedno samo na svojem strelišču, rezultate pa seveda kontrolira delegiran sodnik. Na ta način se izognemo prevoznim stroškom in večji izgubi časa.

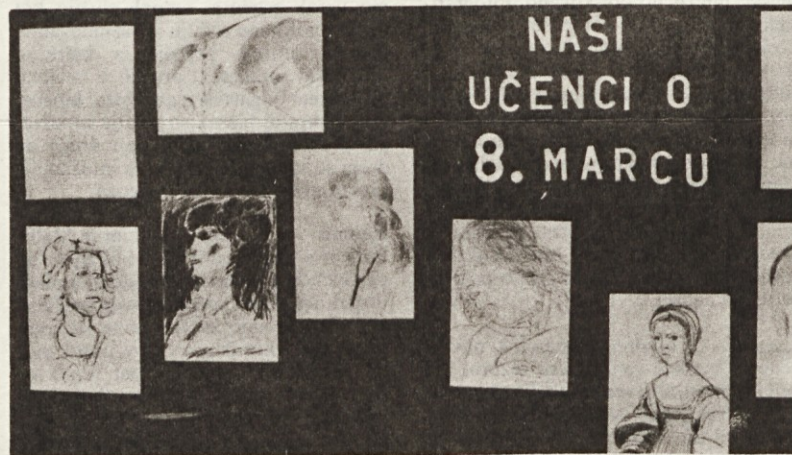
V tekmovalni sezoni je bil za nas brez dvoma naš največji uspeh prvo mesto v občini Šiška na tekmovanju v počastitev dneva JLA, kjer smo slavili ekipni zmagi člani in mladinci. Seveda pa ima veliko vrednost tudi zmaga med sindikalnimi ekipami Šiške, kjer je naša ekipa zmagala z odličnim rezultatom 719 krogov od 800 možnih, pred Iskro AVN s 692 krogi in Coltorjem s 684 krogi.

Te uspehe smo dosegli pod slabšimi pogoji dela, kot jih imamo sedaj, zato upravičeno pričakujemo dvig kvalitete — kvantitete streljanja.

Prvenstvo tozdog Litostroja bomo organizirali na novem strelišču v domu učencev na Djakovičevi 57 od 16. — 21. aprila 1984. Petčlanske ekipe prijavite na telefon 479 tovarišu Gromu najkasneje do 7. aprila 1984.

Preizkusite te svoje strelske sposobnosti na našem novem strelišču v čim večjem številu!

J. Grom

V avli Srednje šole tehniških strok Litostroj so učenci v okviru kluba OZN skromno, a vendar pristrčno obeležili 8. marec, mednarodni ženski praznik. Na panojih so razstavili nekaj svojih slik in risb na temo mati, žena, dekle, in pa nekaj zelo lepih spisov o materah.

Objavljamo spis učenke Nataše Korivec iz 2. a razreda.

Najdražji biser

Gledala sem jo vračajočo se s polja. Obraz ji je ožarjal sij zahajajočega sonca. Na vzhodu se je nebo rahlo temnilo, žareča krogla sonca pa se je potapljala za obzorje. Še zadnji žarki so ji božali obraz, poln nedopovedljive miline in lepote. O, mama! Gledala sem jo in nisem verjela, da je to v resnici mama, moja mamica. Na vrt se je spustil mehak mrak, še ves prežet s poletno vročino, ona pa je gorela v siju poslednjega žarka. Mrak ji je tisti hip šel z božajočo roko preko oči. Približala se je domu, s košaro zelenjave v naročju. Tedaj me je zagledala, uprla je svoje lepe oči v moje in se nasmehnila. V tistem trenutku se mi je zazdela lepša od sonca, lepša od zvezd, lepša od večerne zarje, ki se je razlila preko neba. Bilo je kot da se je pravkar prebudila iz razmišljanja, iz lepih sanj in je bila še vsa prežeta s čarobnimi občutki poletnega večera. Vrnila sem ji nasmeh in hrepeneče dahnila: »Mama!«.

Mati! Kaj mi pomeni beseda mati? Zgolj besedo, zgrajeno iz štirih črk?

Nadležno mamu, ki mi neprestano stoji za hrptom in oprezno išče, ob kar bi se spotaknila? Mi menda pomeni le žensko, ki me je rodila in mora sedaj skrbeti zame? Ali človeka, ki mi je odveč in me ubija samo misel nanj?

Srečna sem ob misli, da lahko na vsa ta vprašanja preprosto odgovorim: Ne! Mama mi je najbližje bitje na tem pustem, neusmiljenem svetu. Kakor mi božajoči žarki jutranjega sonca ogrejejo zaspane ude, tako mi mamina pesem razveseljuje duha, kadar sem obupana. In — kakor mi večerna sapa prijetno ohladi razgreto čelo, tako so mi mamine besede hladilo za dušo — kadar sem zelo žalostna in trpim.

Ko bi znala napisati najlepše verze na svetu, draga mama, bi jih podarila tebi, ko bi znala zapeti najlepšo pesem, bi jo zapela tebi, ko bi našla najlepšo rožo na svetu, bi ti jo podarila, o mama, položila bi ti jo na srce in solza, ki bi ti kanila nanjo, bi se spremenila v biser.

A te rože nimam, pesem se je izgubila v svetu in verzi so zamrli.

Ničesar nimam zate, ki si mi dala vse, ničesar, razen zaupne ljubezni.

Sprejmi jo! Kakor nežen cvet se dviga k tebi, ki si sonce mojega življenja.

Draga mama, ostani še dolgo med nami; brez tebe bi bil svet mrtev in žalosten. Mama razumi vendar, brez tebe mi sploh ne bi bilo mogoče živeti!

Nataša Koprivec
ŠŠTS 2. a

ABC sarajevskih dni

Gotovo so le redki dogodki v zgodovini naših narodov naleteli na tak odmev v svetu kot minule olimpijske igre v Sarajevu. Kljub temu, da se že skoraj pol stoletja tako ali drugače ukvarjam s smučarji, je bila to moja prva olimpiada »v živo«. Kot sodelavec v tehnični organizaciji sem med dvajsetdnevni bivanjem na ožjem področju iger videl morda manj kot spremljevalci televizijskih prenosov doma na toplem, vendar pa ima neposredno doživljanje takih srečanj svoj poseben mik.

Verjamem, da so se nekateri že močno naveličali poplave poročil, ki so dajale vsebino februarjskim dnevom, ko je domala ves svet vedel za Sarajevo — mesto neverjetnih nasprotij, mesto upov, pričakovanj, uresničevanja sanj, pa tudi grenkih razočaranj. Zato tega zapisa ne nameravam raztegovati z rezultati: te so že tako rekoč med rojevanjem zaznamovali spomini in razmnoževalniki najsodobnejših elektronskih strojev, za marsikatero resnično, pa tudi polresnično novico se je potrudila množica časnikarjev in fotografov — saj sta kar dva prišla na enega tekmovalca. Naj zato pričujoci zapis posreduje nekaj bolj osebnih vtisov, misli in opazovanj, ki pa nimajo namena bralcem kakorkoli megeliti že ustvarjene slike olimpijskega slavlja. Zaradi omejitve članka na zakašnelosti ustrezen v pomenu primeren obseg sem izbral telegrafski način zlaganja pisanih vtisnih kamenčkov v mozaik kar po abecedi.

Akreditacija — v polivinilni ovitek vložena izkaznica z barvno fotografijo naslovnika in nedvoumnimi grafičnimi in barvnimi oznakami o njegovi delovni ali častni zadolžitvi, obsegu gibanja na področju olimpijskih naprav, pravici do proste vožnje v vseh sredstvih mestnega prometa itd. — skratka dokument, ki je nekaterim delal največje preglavice prav tedaj, ko ga niso imeli pri sebi.

Baščaršija — področje olimpijskega mesta, množično obiskovano, fotografirano, občudovano kot posebej izbrana poslastica tisočerm obiskovalcem z vsega sveta, kraj, ki mu slikoviti, ponoči z reflektorji obsijanimi minareti dajejo videz ostankov pravljice mesta iz Tisoč in ene noči, naselje mini obrtnih delavnic za najrazličnejše stroke — od zlatarn, kleparij, mizarskih popravilnic do radio in TV delavnic, urarnic itd. Vse v tem času odprto od jutra do desetih zvečer, gostinski obrati, kot kavarnice, čevapčičarne in podobno pa po potrebi še dolgo naprej...

Cene — iz uradnega biltena, ki navaja cene le v trdni valuti, sem razbral, da velja vstopnica za svečano odpiranje iger 52, za zaključno slovesnost z drsalno revijo pa 62 dolarjev. Tečaj dolarja te dni ponuja okrog 124,- din za enoto. Prizorišče je bilo obakrat nabito polno. V trgovinah so prodajali blago za dinarje. Kolegi-nakupovalci so mi zatrjevali, da cene niso pretirane. Tujci so kupovali veliko, še več pa ogledovali. Cene znakov in drugih spominkov so bile morda malo visoke, vendar je tega skoraj zmanjkalo.

Časnikarji — obiskal sem enega tiskovnih centrov in opazoval dopisnike pri delu. Vrsta pisalnih miz z obveznim strojem in ostalimi pripomočki, pred vrsto na policah ob treh stenah po trije barvni televizorji, tekmovalna dokumentacija v posebnem predalniku, sortirana po akreditiranih agencijah, številne telefonske govornice. Ugodni delovni pogoji, ljudje so bili zadovoljni, o tem so govorila tudi njihova poročila križem v svet.

Domačini — »Izvolite«, mi je ponudila svoj sedež starejša tovarišica v tramvaju, ki je kot zanesljivo prometno sredstvo ubiral svoje enosmerno kroženje od Ilidže na Baščaršijo in nazaj, »pa vi ste funkcionar«. Zahvalil sem se ji za prijazno povabilo, ki ni bil edini dokaz dobre volje, uslužnosti in prijaznosti gostiteljev. Iz priložnostnih razgovorov je dihala iskrena želja, da bi bili obiskovalci pri njih zadovoljni. V domu slepih, kjer smo stanovali, me je kuharica vsak večer tako zavzeto pozdravljala, da se mi je zdela grda že sama misel na opozorilo, da je juha vrela, krompir pa mrzel.

Ekskluzivnost — je bila parola, ki so jo pripenjali na vse, kar je le malo dišalo po igrah: ekskluzivni so bili dobavitelji pijače, hrane, opreme, vseh vrst papirja, računskih strojev, prevoznih sredstev, ekskluzivne pravice je imel ameriški ABC (— pa še dobro jih je plačal —). Ekskluzivni merilci za maksimalne dolžine na skakalnicah so bili npr. Jeseničani in Mojštranci, ekskluzivni sodnik pri poskusnih elektronskih meritvah pa ETO.

Zakaj ne bi prišlo na vsakega nekaj ekskluzivnosti?

Franko — ta kamenček je srebrn in mu je ime Jure. Brez njega bi bil mozaik prvih olimpijskih iger na naših tleh medel, brez leska tiste neposrednosti, ki s prav posebno lučjo oplemenjuje sicer tolažilno olimpijsko načelo sodelovanja. Veselje vseh je bilo zato pristno, pošteno in vrednoti športnega dejanja primerno. S tiskovne konference pa me bo dolgo spremljal zrel odgovor mladega fanta: »Ne razmišljam, v čem sem boljši od drugih, ampak v čem bi se pri drugih lahko še izpopolnil.«

Gorišek — brata Lado in Janez (znanci ga kličejo za Dušana) sta po sodbi strokovnjakov s skakalnicama in pripadajočimi objekti na Malem Polju ustvarila gotovo najlepšo olimpijsko napravo, ki je v novem puhačem snegu, posebej pa še ob redkih trenutkih sonca kot čudovita prikazen iz pravljice.

Zares škoda, da fanta ne moreta povsem ukrotiti tudi vetra. Morda bi bil potem ta kamenček v mozaiku še bolj žlahaten.

Holiday Inn, hotelska novogradnja, bleščeča v tisoč lučeh, z najmoderneje opremljenimi prostori za vse, kar k temu turističnemu blišču spada.

Po eni strani je to nov poudarek nasprotij, ki jih srečujemo v tem mestu, obenem pa spet dokaz, da nasprotja niso samo vzrok razdora, ampak služijo kot most k boljšemu sožitju in razumevanju. Številni muzeji, galerije in kulturno umetniški spomeniki pričajo o velikem duhovnem bogastvu tega mesta, kipečega v enkratni barvitosti sožitja in novega, pravovernega in... Glej: druga ob drugi se vzpenjajo katedrala in džamija, pravoslavna cerkev in sinagoga.

Igman — planina z Velikim in Malim Poljem in neposredni sosesčini Bjelašnice. Svet, ki je v nekaj letih do olimpiade utrpel neslutene posege v svoj tisočletni mir. Ko se bodo zacelile rane izkopov, nasipov, parkirnih prostorov, posek in se bo med košate smreke spet vrnila od rohnjenja motorjev in človeškega kričanja pregnana srna in se čez goličavo pognal plašni zajec, bo morda našel svoj nekdanji mir tudi volk samotar in z vetrom, ki ni bil in nikoli ne bo pregan odtod, načel razgovor o starih dobrih časih...

Smučino v letošnji zimski pravljici pa je bilo treba doživeti...

Jugoslavija. Ko je na 80. zasedanju mednarodnega olimpijskega komiteja 18. maja 1978 v Atenah padla odločitev, da je za 14. olimpijske igre izbrana Jugoslavija, so si le redki upali sanjati, da bodo igre uspele. Težka leta gospodarskih pretresov so dajala pripravam svojvrsten pečat. Pa je bilo do roka vse nared — prav vse, kar je bilo odvisno od prizadevanj organizatorjev (še celo litostrojke črpalke so pogladi v hotelu na Mrazištu tik pred zdajci, čeprav je bilo precej ropota zaradi njih).

In ime dežele s tega »divjega Balkana« je obšlo svet, švigalo skozi eter, blestelo z ekranov in polnilo časopise. S ponosom so ga nosili na svojih oblakalih tekmovalci in spontan pozdrav vseh prisotnih je veljal razviti trobojnik.

Križaj — nesrečen fant.

Ko sem se v krasnem sončnem vremenu zadnji dan olimpijskih dni spuščal z Bjelašnice proti štartu slaloma, sekajoč z gojzertji stopinje v suhi sneg, nisem bil prav nič dobre volje. In ko so prvi tekmovalci zapeljali med vrati in so preko zaščitne ograje začele leteti oplate sicer skrbno pripravljene, vendar za divjo vožnjo mojstrov premehke proge, sem vedel, da Bojanu tokrat ne bo šlo.

Nič ne dam na srečne in nesrečne številke in zagotovo ni bila trinajstica kriva, da je smučar, ki ga poznajo vsi — od najmlajših kratkohladičnikov do betežnih upokojevcem — ostal brez tako zaželenega odličja.

Kako sta si blizu zmaga in poraz, solza veselja in pelin razočaranja!

Ko sem zapuščal slalomišče, pa sem bolj kot o zmagah razmišljal o neozdravljivo bolnem enajstletnem Marku, ki mu Bojan že nekaj let pošilja pozdrave

ne kartice iz vseh krajev svojih tekmovalcev. Prepričan sem, da je bi Marko sarajevske prav tako vesel kot vseh prejšnjih.

Lopate vseh vrst — tudi uvožene — so bile pogosto uporabljano orodje za pripravo, urejanje in vzdrževanje tekmovalnih prog. Na skakalnicah je prišla ena na dva moža. Način uporabe tega orodja je bil večini poznan brez tečaja in treba je priznati, da je prirojena ljubezen nekaterih akreditirancev do fizičnega dela prišla v polni meri do izraza.

Lopat v času iger ni zmanjkalo, čeprav si jih nekatere dvojke sploh niso izmenjavale ali pa je celo ta ali oni, naslonjen nanjo, razmišljal o seksu, mozgačo, kam bi jo...

Medalj so na igrah veliko podelili — zlatih, srebrnih, bronastih, prav nobene pa ne na zahtevo gledalcev. Prav vse so si morali tekmovalci zaslužiti sami. Morda je temu ali onemu pri tem stala ob strani sreča, velika večina pa se je pošteno trudila zanje.

Primerjal sem: igralce hokeja z vozači boba, tekače na dolge proge s skakalci, slalomiste z umetnostnimi drsalci — povsem različni časi zbranosti, naporov, samostojnega odločanja, akcij, so odločali o njihovi uspešnosti. Ena želja pa je bila vsem skupna: biti čim boljši. — Za dodatek k temu kamenčku mozaika še tole: dvojčka Mahre tokrat zanesljivo nista menjala številke, ampak le rezultate v prvem in drugem teku slaloma, domov

in diplome z lastnoročnim podpisom Branka Mikulića. Isto velja za vso organizacijo iger, saj ni bilo težjega spodslajja, tako da so celo nenaklonjeni obiskovalci morali priznati svojo pristranost — »da se jim ne bi smejal ves svet.«

Razglasitev olimpijskih zmagovalcev na ploščadi Skenderije so bila posebna doživetja. Slučajno sem bil prisoten na vaji za razglasitev zmagovalcev v skokih na 70-metrski skakalnici. Če bi šlo vse tako kot na vaji tudi zares, bi imeli zlato medaljo...

Sicer pa je razglasitev potekala po natančno določenem ceremonialu, ki so mu dajala mik brhka dekleta — nosiljice medalj in cvetja ter seveda tekmovalci na zmagovalnih stopnicah. Po napovedi v uradnih jezikih iger — domačem, angleškem in francoskem — je ob dviganju zastav zadonela himna zmagovalca — višek doživetja.

Sneg, oj ta sneg. Ob našem prihodu v Sarajevo 3. februarja ga sploh ni bilo. Z njim smo se srečali šele naslednji dan pri skakalnicah. Večje težave so se obetale tekačem, če ne bi zapadel nov. Potem je kot za pozdrav prav čez noč na prvi tekmovalni dan pobelil pokrajino vse do hišnih pragov, nato malo predahnil, naslednjega dne pa začel svojo tridnevno z vetrom in prekril hrib in dol z več kot pol metra debelo odejo. Bilo ga je za vse dovolj — nekaterim pa tudi preveč. Pustimo veter in mraz, ki sta vplivala na pripravo tekmovališč po svoje — ljudje in stroji so delali od zore do mraka in naredili, kar se je dalo. Če je bila smučina na skakalnici morda preledena in slalom premehak, ne krivite pripravljavcev — v takem tudi v slavnjejših mestih ne bi pripravi boljših.

pa odnesla zlato in srebrno odličje. Sta imela srečo? V čem je ta: v številkah, so-tekmovalcih, občinstvu ali kje?

Naši, naši... Tekmovalci v smučarskih disciplinah so bili izključno Slovenci, tudi tehnično organizacijo so prevzeli že v času priprav na olimpiado izkušeni dolgoletni smučarski delavnici in delo z bosanskimi pomočniki tudi privedli do uspešnega konca.

Prav zato v Sarajevu ni bilo vprašanje, kdo je »naš« — ne pri tekmovalcih, ne pri organizatorjih in ne pri tistih, ki so tekmovalce bodrili. V tej enotnosti je bila velika odlika iger, kajti tam, kjer smo morda Slovenci predobnjakarski, so organizatorji zajeli s polno žlico. To pa je bilo prireditvi samo v prid.

Olimpijsko vas sem nameraval obiskati proti koncu svojega bivanja, vendar mi je zmanjkalo časa in sem se moral zadovoljiti s tistim, kar so mi o njej povedali drugi. To pa je bilo predvsem, da je ograjena in zavarovana pred vsakršnimi presenečenji, zato vse, ki stopajo vanjo, pregledajo; da imajo v njej tekmovalci na razpolago telovadnice, igrišča, prostore za razvedrilo in vse, kar jim je potrebno za prijetno tekmovalno počutje in medsebojno spoznavanje. Red, ki ga je organizator predpisal in vzdrževal, je bil v korist prebivalcem vasi in pogoj za njihovo varnost.

»Problema nema!« Na to smo se navadili že lani na predolimpijskih tekmovalnih, ko smo zaman spraševali po tem ali onem, kar bi moral opraviti zadolženi tovariš, ustanova, skupina. »Problema nema!« je bila parola tudi letos, čeprav nam je — navajenim predhodnih časov in rešitev — ta parola gnala kri v glavo. Toda, glej: tokrat skoraj ni prišlo do težav — vse se je nekako uredilo, vse je bilo pripravljeno — izkaznice, prevozi, povrnitev stroškov, vstopnice, delovni pripomočki, spominske plakete

Uloga. Preden sem začel obdelovati tale kamenček za mozaik sarajevskih vtisov, sem nameraval stopiti v Vižmarje, kamor so se Ulagovi preselili izpod Krima. Je nekaj stvari, ki me zanimajo. Pa ni bilo nič s tem in morda se bova za razgovor srečala v Planici. Sicer pa to ne spreminja stvari — ostale bodo take, kot so.

Pred letom je bil Primož na mali skakalnici za Nykänenom drugi, na veliki pa prvi...

Letos na treningu čez teden ni imel nobenega dobrega skoka; sicer pa tudi drugi niso bili kdo ve kako stanovitni v formi. Merilci nismo bili prav nič živčni, kajti ni lažjega kot točno izmeriti dolg skok.

Prišla je nedelja. Tisoči so napolnili naravni amfiteater pod skakalnico.

Tisto, kar sem doživljal ob Primoževih skokih, bi rad za zmeraj pozabil.

Zdi se mi, da sem vsaj zase našel razlago za polom. Če imam prav, se bo pokazalo najkasneje v dolini pod Poncami. Weissflog bo praznoval dvajseti rojstni dan 21. julija, Nykänen ga je slavil lani 17. julija, Primož leto prej 20. julija. Mar ni to nekaj, kar ga povezuje z najboljšimi?

Vučko — maskota iger, ki je pozdravljala iz številnih kioskov, mežikala s stenskih plakatov, obeskovo, nalepek, pletenin — skratka figura, ki se ji nisi mogel ogniti. Zamisel je zrasla v Kranju, kjer nimajo ne volkov na svobodi ne živalskega vrta. Tudi v Sarajevu jih je zmanjkalo — žive so vsaj za nekaj let pregnali obiskovalci, spominske maskote vseh vrst in oblik pa so v glavnem pokupili Američani. No — nekaj sem jih tudi sam prinesel vnukom za spomin. Da so jih bili veseli, sklepam iz odgovora navihanega Miha, ki je na vprašanje, kaj imamo novega pri hiši, teti kot iz puške izstrelil: »Vučka!« čeprav je prav ti isti dan dobil novo sestrico.

Kljub začetni obilici spominkov se zdi, da so bili prodajalci presenečeni nad velikim povpraševanjem in bi se iz tega dalo iztržiti še kaj več.

Zetra — »Zelena transversala« je kompleks športnih naprav, ki ga zaradi koncentracije objektov in dogodkov lahko imenujemo srce XIV. olimpiade. Sploh velja, da je tako ugodno lokacijo, na kakršni je bilo razvrščenih vseh sedem olimpijskih tekmovališč, treba iskati. V Calgaryju leta 1988 bo treba prevoziti od olimpijske vasi do smučarskih terenov za alpske in nordijske discipline kar 200 km, medtem ko iz Sarajeva nikamor ni bilo več kot 45 minut vožnje. Prevoz je bil dobro organiziran, saj so z vozili priskočili na pomoč prevozna podjetja iz vse Jugoslavije. Zanimivo, da v vseh dneh bivanja v Sarajevu nisem videl niti ene prometne nezgode.

Žvižganje na športnih prireditvah mi ni bilo nikoli všeč. Zdaj ga sovražim in se bom najbrž odvalil še rahlo požvižgovati, kar sem doslej počel iz dobre volje. Športna dejanja sem vedno jemal kot pošteno, odkrito merjenje sposobnosti, moči, znanja, vztrajnosti, boj, v katerem zmagajuje najboljši in izjemoma tisti, ki jih ima Fortuna rada (ta pa pogosto menjava svoje ljubimce).

Lepo in prav je, da gledalci spodbujajo svoje tekmovalce, še lepše je, če znajo dajati zaslužen priznanje tudi boljšim. Po tem obnašanju lahko sodimo o športni zrelosti in moralnih vrlinah gledalcev. Užitek je bilo opazovati pri spodbujanju tekačev Skandinavce, nehote so te spodbodli, da si se še sam razvnel.

Žvižganje, ki je spremljalo zlasti tekmovalce v skokih in alpskih disciplinah, pa v celoti odklanjam, naj mu bo vzrok protest ali pa želja po zmagi za vsako ceno. Tekmovalci so se pošteno borili, mnogi izmed najboljših pa so bili nagrajeni z žvižgi. Kakšen paradoks! Prišli smo vendar gledat najboljši! Žvižgalo pa se ni samo v tujih jezikih, ampak tudi v slovenščini, zato sem bil še posebej razočaran.

Tako. Končan je mozaik olimpijskih dni, doživetij in vtisov iz številnih srečanj in razgovorov v čudovitem mestu ob Miljacki. Tudi če me nikoli več ne bo zanesla pot v te kraje, se bom rad spomnjal dni, ko je bila naša domovina središče športnega sveta v znamenju olimpijskih krogov in gesla:

Hitreje, močnejše, višje!

Ekskluzivno za Litostroj — ETO

Poročilo o delu uredniškega odbora

V preteklem mandatnem obdobju je imel uredniški odbor 21 rednih sej, na katerih je ocenjeval časopis in ostale publikacije informativnega centra ter podajal predloge in sugestije za naslednje številke, kot tudi splošne usmeritve za delo uredništva.

Odbor se je zavzemal za to, da strokovne službe pravočasno pripravijo informacije, posebno še gradivo za zbornice delavcev, ter da se v postopku informiranja upoštevajo roki, določeni v samoupravnih splošnih aktih. Žal ta cilj ni bil vedno dosežen in je treba v bodoče temu posvetiti še več pozornosti. V časopisu Litostroj je bilo v nekem obdobju pre malo člankov s strokovnega, predvsem tehničnega področja, kar je uredniški odbor ugotovil in podal ustrezno pobudo, nakar se je stanje izboljšalo. Seveda pa morajo biti ti članki posebej prirejeni, tako da so razumljivi čim širšemu krogu bralcev.

Z uvodniki, vodilnimi članki pa tudi s samo obliko se je časopis prilagajal tekočim razmeram in problemom, s posebnim poudarkom na praznikih, jubilejih in delovnih zmagah. Pri tem je skušal biti čimbolj aktualen, kljub časovnemu zamiku za obdobje med oddajo člankov in izidom časopisa. Prvi pogoj za odmevnost časopisa pa je seveda njegova znanost in pestrost, zato je v njem vedno prostor tudi za članke s področja rekreacije, športne in kulturne dejavnosti. Od stalnih rubrik sta v zadnjem času zaživela predvsem Planinski kotiček in Jezikovni ostružki. Nepogrešljiva začimba pa so seveda postale kvalitetne karikature.

Uredniški odbor pa niti na svojih sejah niti v tem poročilu ne gre vedno le po poteh hvale, ampak je tudi kritičen, saj bi kljub kvaliteti časopisa vsaka pretirana samohvala predstavljala nevarnost za stagnacijo ali celo nazadovanje.

Predvsem je v časopisu še premalo kritičnih člankov s predlaganimi konstruktivnimi rešitvami. Krog dopisnikov je še preozek. Tudi sicer je odziv delavcev prešibak, nabiralne skrinjice ostajajo prazne. Za takšno stanje je treba vztrajno iskati vzroke in iskati nove načine stimuliranja k večji aktivnosti. Uredniški odbor je preko posebne komisije temeljito pregledal način honoriranja člankov in pri tem odkril tudi nekaj nepravilnosti oziroma neustreznosti. Ob tem je postavil izhodišča za pripravo posebnega pravilnika o honoriranju prispevkov. Pri tem bi veljalo razmisliti tudi o možnosti, da bi honorirali tudi sodelavce v Internih informacijah. Za to publikacijo je namreč težko vzdrževati stalen krog dopisnikov, posebno za poročila o delu blagovnih skupin.

Člani uredniškega odbora so se udeležili tudi seminarjev in posvetovanj na temo obveščanje v združenem delu. Na okrogli mizi v Jugoslavanskem centru za teorijo in prakso samoupravljanja v januarju 1983 smo sodelovali tudi s posebnim prispevkom na temo Odnos med kvaliteto in kvantiteto informacij. Tu smo prikazali problem interesne pogojenosti informacij, ki jih posredujejo strokovne službe, ter smiselnost postavljanja alternativnih rešitev.

Ob koncu mandata uredniški odbor predlaga, naj bi imenovali nove člane predvsem iz temeljnih organizacij, saj bo takšna »osvežena« sestava novega uredniškega odbora znala še bolj prisluhniti potrebam in interesom delavcev glede obveščanja. Od nalog, ki čakajo nov odbor, pa bi poudaril predvsem potrebo po izdelavi samoupravnih splošnih aktov na področju obveščanja, od konkretnih akcij pa izvedbo ankete, ki je že pripravljena, ter nadaljevanje začelih akcij okrogle mize (kot sta bili npr. glede oskrbe z materialom ali o premakljivem delovnem času).

Na koncu uredniški odbor izreka pohvalo članom uredništva za njihovo prizadevnost in zavzetost, ki jo kažejo iz meseca v mesec pri urejanju časopisa in drugih publikacij, kar je bilo uredniškemu odboru pri izpolnjevanju njegove funkcije v veliko oporo.

A. Tomažič

sa litostroj 25 let časopisa litostroj 25 l
asopisa litostroj 25 let časopisa litostroj
časopisa litostroj 25 let časopisa litostroj
oj 25 let časopisa litostroj 25 let časopisa
a litostroj 25 let časopisa litostroj 25 let
sopisa litostroj 25 let časopisa litostroj
časopisa litostroj 25 let časopisa litostroj
litostroj 25 let časopisa litostroj 25 let
oj 25 let časopisa litostroj 25 let časopisa
25 let časopisa litostroj 25 let časopisa
časopisa litostroj 25 let časopisa litostroj
sa litostroj 25 let časopisa litostroj 25 l

Tretje srečanje

V začetku marca smo se pevci sozda Združenja proizvajalci strojne opreme zbrali v Rušah na svojem tretjem srečanju. Prvič smo se srečali 12. februarja 1982 v trboveljskem Delavskem domu, drugič 19. marca 1983 v Domu svobode v Žireh, tokratno tretje srečanje pa je bilo 10. marca v Kulturnem domu v Rušah, ko smo istočasno počastili tudi desetletnico našega sozda.

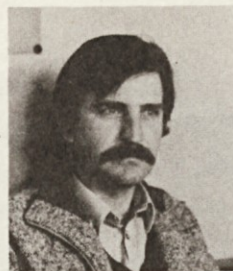
Na srečanju je sodelovalo šest pevskih zborov, in sicer: mešani pevski zbor Svobode Ruše, ki združuje pevce iz vseh ruških delovnih organizacij, moški pevski zbor Viktor Kager iz Maribora, katerega člana so upokojenci Metalne, trboveljski oktet, moški pevski zbor trboveljske strojne tovarne, mešani pevski zbor Anton Jobst, ki združuje pevce iz vseh žirovskih delovnih organizacij, in še mešani pevski zbor Litostroj iz Ljubljane.

V dvorani kulturnega doma v Rušah je več kot eno uro in pol zvenela ubrana pesem pevcev — delavska, revolucionarna, narodna. Poslušalci so pozorno spremljali vsako pesem in jo glede na kvaliteto izvedbe tudi nagradili s plaskanjem. Rušani so se potrudili, da nam je bilo v njihovi sredini prijetno.

Po koncertu smo se vsi udeleženci zbrali v prostorih delavske restavracije na tovariškem srečanju. Tako srečanje je bilo že tretje in tako ni bilo nič posebnega, če smo med pevci iz drugih zborov imeli prijatelje. Stiski rok so bili pogosti in pristrčni. Trema, ki je vladala pred nastopom, je popustila in srečanje je bilo res sproščeno in prijetno. Žal nas je čakala še vožnja v Ljubljano, sicer bi se naše veselje zavleklo kar v zgodnje jutranje ure.

Prihodnje leto pa se bomo spet srečali, če bodo člani kulturne komisije pri koordinacijskem odboru konference sindikata SOZD ZPS tako delovni kot doslej.

M. K.

Alojz Metelko

Ideja je hipna, ustvarjanje pa dolgotrajnejše

»Ko se urednik zresni, vem da je karikatura dobra...«

Dober dan, Lojz!

Pred kakšnimi tremi leti smo ugotovili, da je naš časopis strašansko pust brez karikatur, oziroma da nam manjka kakšna dobrodejna poživitev. In takrat smo izvedeli, da je menda v Montaži nekdo, ki kar na hitro nariše portret ali šalo. Pa še to smo slišali, da riše dobro.

Kmalu zatem je Lojz prvič prišel v uredništvo. Ne vem, kaj smo pričakovali, ampak tako resnega človeka s prav otroško nedolžnim pogledom prav gotovo ne. Čisto resno nas je poslušal, kaj bi radi, se malo zamislil in se poslovil.

Naslednjič pa nam je predstavil novega časopisnega »zvezdnika« Ludvika. Tako se je rodil najpopularnejši Litostrojčan, s kapo preko oči, ki ga je Lojz označil takole:

»Ludvik predstavlja delavca, ki ga lomi na vse načine. Včasih je priden, včasih len, sem in tja se ga nalez, po potrebi naredi neumnega, zna pa opazovati okrog sebe. Ne predstavlja intelektualca in tega tudi ne. Obvlada okolje, v katerem živi, in se ne pusti imeti za norca.«

Lojz je iskal lik Ludvika dva dni in z osnutkom smo bili vsi skupaj zadovoljni. Priznati moramo, da je lik v treh letih dodobra izrisal, njemu ob bok pa je sem ter tja postavil še lik »pisarniškega škrica«, s katerim Ludvik prihaja v spore.

Zanimalo nas je, kdaj in kako se je Lojz začel ukvarjati z risanjem, kaj misli o karikaturi nasploh. Po treh letih sodelovanja smo ga tudi bolj spoznali (celo toliko, da mu zvbimo še kakšen nasmešek), zato nam ga je uspelo tudi pripraviti, da nam je povedal kaj več o sebi.

Alojz Metelko je bil rojen 1949 na Raki, kjer je končal osnovno šolo, zatem pa je prišel v Litostrojso šolo, kjer se je izučil za strojnega ključavničarja. Če ne bi bilo šolanje predrago (njegovi starši so namreč kmetje), bi se verjetno vpisal na šolo za oblikovanje, tako pa s tem ni bilo nič. Že kot otrok si je iz papirja za zavijanje marmelade naredil majhno knjižico, v katero je risal, a jo je izgubil.

Ko se je zaposlil, se je z risanjem ukvarjal vse manj. Sem in tja je narisal portret prijateljev ali kakšno karikatur, ves čas pa ga je veselilo tudi slikanje akvarelov in risanje s svinčnikom.

Naša ponudba za sodelovanje ga je spodbudila, da se je vrnil h karikaturi. Ko je razvijal lasten stil, je ugo-

točil, da mu najbolj leži čista karikatura, brez množice likov in brez risane ozadja. Skušal je neko stvar izraziti tudi z več sličicami, pa s tem ni bil preveč zadovoljen.

Ko se mu ideja porodi, začne razmišljati, kako bi jo narisal. Potrebna je precejšnja koncentracija, saj mora dogodek vedno s čim povezati, dejansko ga mora posplošiti in poosebiti. Ideja je hipna, izdelava karikature pa je veliko daljša.

Do danes je Lojz narisal približno 400 karikatur. Večino smo jih objavili v našem časopisu, velikokrat pa opazamo, da jih po našem časopisu povzemajo tudi drugi časopisi in tovarniška glasila. Nekaj časa je Lojz risal tudi za Pavliho — za stran Tozdana, zdaj pa riše še za glasilo sozda ZPS in za Dolenjski list. Po njegovem mnenju bi morali biti časopisi bolj kritični, s karikaturami pa se lahko pove celo več kot s kritičnim člankom. Karikatura ni namreč namenjena samo temu, da se ljudje nasmejejo, temveč mora koga tudi prizadeti. Šele ko kdo začuti ost, karikatura doseže svoj namen. Lojz svoje karikature kar dobro ocenjuje, napol v šali pa je dejal, da šele tedaj ugotovi, da je karikatura dobra, ko se odgovorni urednik zelo zresni in je ne upa objaviti.

Lojz je sedaj že dokaj znan karikaturist, med karikaturisti tovarniških glasil pa je prav gotovo med najboljšimi. Dosti ponudb za sodelovanje je dobil od drugod, vendar pravi, da bi kvantiteta gotovo šla na račun kvalitete.

Veseli smo, da je naša pobuda obrodila tako dobro sodelovanje — saj smo s tem zadovoljni vsi. Mi v uredništvu, bralci in Lojz sam. Upamo, da bomo na tak način še dolgo sodelovali.

M. M.

Ludvik

Ljubitelji - pozor!

Da bi še popestrila ljubiteljsko ukvarjanje z raznimi dejavnostmi na ožjem in širšem kulturnem področju, bo kulturna komisija skušala razviti nove sekcije. Zato vabi vse, ki so zainteresirani za posamezna področja, da sporočijo svoj naslov, tako da jih bomo lahko obvestili, ko se bodo sekcije formirale.

DRAMSKA SEKCIJA Na začetku bi pripravili skeče in krajša dela, kasneje pa morda kaj zahtevnejšega.

LIKOVNA SEKCIJA Likovno nadarjenih posameznikov je v Litostroju brez dvoma precej in prav bi bilo, da bi se spoznali in z razstavami predstavili kolektivu.

VIDEO SEKCIJA Ta naj bi se razvila vzporedno in s pomočjo — kino sekcije. Problem je tu seveda oprema, vendar: z združenimi močmi se da doseči več.

LITERARNA SEKCIJA Tu se morda še najmanj poznamo, čeprav je tudi časopis Litostroj odprt za vse oblike literarnih prispevkov.

RAČUNALNIŠKA SEKCIJA V njej bi se lahko združevali predvsem ljubitelji osebnih (hišnih) računalnikov, izmenjavali programe, izkušnje itd.

Popestrite svoj prosti čas, dajte prostor svoji ustvarjalnosti! Prijavite se na tel. 203.

Kako si razlagate gornji znak? Mi si ga tako, da mora biti čvrsta zgradba Litostroja podprta tudi z razvito kulturo njegovih delavcev. Sicer pa si ta znak zapomnite in kjer ga boste videli, se ustavite ter preberite. Pomenilo bo, da ste nekam povabljeni, da vas čaka kvalitetna prireditev, razstava, kulturni dogodek... Kulturna komisija pri konferenci osnovnih organizacij sindikata bo za vas izbrala tisto, kar bo privlačno, a tudi kvalitetno. Ne bo samo koncertov zabavne in narodne glasbe, karnevalov in cirkusov (čeprav bo tudi to), ampak bodo tudi koncerti resne glasbe, dramske in filmske predstave, folklore, opere in zborovsko petje. Naj vas pri glasbi ne odvrne beseda »resna«, kajti kvalitetno izvedene Beethovneve simfonije ali Straussovi valčki so lako še kako živahni in ko se jih človek enkrat navadi (nauči) poslušati, pomenijo lahko veliko notranje doživetje.

Sicer pa vam bomo za uvod skušali predvsem predstaviti Cankarjev dom, ki je res lepa kulturna ustanova, zgrajena s prispevki nas vseh. Res bi bilo škoda, če sedaj, ko imamo priliko, ne bi izkoristili možnosti udeleževati se kulturnih prireditev v prijetnem okolju.

Ker kulturna komisija želi, da bi se izboljšal splošni okus, bo seveda iz sredstev, namenjenih za kulturo, nekoliko več primaknila k ceni vstopnic pri tistih prireditvah, za katere se člani sindikata (v začetku) nekoliko težje odločijo, manj pa pri tistih predstavah, ki pritegnejo že same po sebi. Konec koncev so sredstva precej skromna in moramo z njimi dobro gospodariti, da ne bomo na koncu leta »suhi«.

Po objavi prireditev za en mesec vnaprej bodo kulturne komisije vsem, ki se bodo prijavili, vstopnice tudi poskrbele. Seveda pa prav na krožniku kulture tudi ne bo mogoče servirati. Predvsem se bo moral vsakdo pozanimati, kje in kdaj bodo programi objavljeni, saj bo po temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih različno potekalo. Ponekod bo obveščanje možno preko oglasne deske, druge s kroženjem med oddelki in pisarnami.

V vsakem primeru pa se za kakršnokoli informacijo ali pojasnilo obrnite na svojo kulturno komisijo, tudi (in predvsem) v primeru, če bo vaša kulturna komisija »zaspala« in obvestila o kulturnih prireditvah ne boste našli nikjer.

Člani kulturnih komisij smo se pač dali izvoliti in sedaj moramo delovati po načelu: Tu smo — vaši smo.

A. Tomažič

Zdravo, vojaki!

Zima nas je zapustila, temperatura se počasi dviguje, pri vas, vojaki, pa raste lenoba za pisanje. Nikakršnih prispevkov iz vašega vsakdanjega vojaškega življenja nam ne pošljete in rubrika »ZDRAVO VOJAKI!« še vedno čaka na vašo popestritev. Iz pozdravov, kolikor smo jih pač prejeli, je razvidno, da ni več problemov s sprejemanjem časopisa. Še vedno pa vas zanima, v kakšnem času po odslužitvi vojaškega roka se morate zaposliti v delovni organizaciji. Zato ponovno poudarjamo naslednje:

Delavec, ki je odsoten z dela zaradi odslužitve oziroma doslužitve vojaškega roka, se ima pravico v 30 dneh od dneva, ki je v vojaški knjižici zapisan kot zadnji dan vojaškega roka, vrniti na delo v temeljno organizacijo združenega dela (TOZD) k svojim prejšnjim delom in nalogam, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi in z delom pridobljeni delovni zmognosti. Priporočamo vsem delavcem, ki se vračate iz JLA, da se čim preje zglasite v kadrovski službi — sprejem zaradi dogovora, kdaj boste pričeli z delom.

Prav tako poudarjamo, da morate imeti ob nastopu službe naslednje dokumente: vojaško knjižico, osebno izkaznico, začasno prijavnico (odjavno-prijavni list) samo tisti, ki niste stalno v vojaški evidenci v Ljubljani, čeprav prebivate v tem mestu. Brez navedenih dokumentov si povzročate težave in nezadovoljstvo.

Po dolgem času so letos ponovno prejeli denarno nagrado naši delavci, ki so odšli na odslužitev vojaškega roka v času od 1. 7. 1983 do 20. 10. 1983. Denarno nagrado so prejeli:

Branko Cafuta, Marijan Petak, Boris Lipoglavšek, Darko Vrabec, Janez Pucelj, Edvard Plut, Božo Maloča, Andrej Peterlin, Marjan Erbežnik, Dragi Naumov, Ciril Kuhelj, Marjan Klemenčič, Ivan Pekolj, Marjan Koprivec, Branko Gruškovnjak, Robert Porenta, Ignac Sadar, Janez Štrubelj, Danijel Volek, Darko

Merkelj, Slavko Miklavčič, Asim Gerzič, Ljubo Pavlin, Franjo Štefan, Cveto Horvat, Jože Zupančič in Marko Dodič.

Tu naštetih preverite, če ste prejeli denarno nagrado. Če jo niste, nam sporočite oziroma preverite v svoji vojaški enoti, ali denar res ni prišel. Delavci, ki ste odšli na odslužitev vojaškega roka januarja 1984, pa boste prejeli denarno nagrado v mesecu maju 1984. Pogoji pa je, da nam pravočasno posredujete naslove z vsemi morebitnimi spremembami.

Od zadnje objave rubrike »ZDRAVO VOJAKI!« se je nabralo sorazmerno malo vaših pozdravov. Vsem ki ste nam pisali, pa se zahvaljujemo.

Pozdrave so poslali: Vinko Uršič iz Slavonske Požege, Anton Babnik iz Travnika, Miro Jagoš iz Sombora, Edvard Plut iz Kraljeva, Ljubo Pavlin iz Koprivnice, Cveto Horvat iz Beograda, Gorazd Vilfan iz Kraljeva, Janez Štrubelj iz Titograda, Janez Božič iz Ohrida, Dare Dolenc iz Skopja, Picek Stjepan iz Kragujevca, Darko Kranjc iz Skopja, Vojko Zrim iz Bijeljine, Ivan Vičar iz Novega Sada, Žarko Pejić iz Slavonske Požege, Franc Strniša iz Đakovice, Aleš Janša iz Kraljeva, Boris Šoštar iz Bele Crkve, Ibrahim Bašić iz Štipa, Sreten Bogomolec iz Skopja, Gazić Jasmin iz Svilajнца, Drago Fleišman iz Beograda, Andelo Prosen iz Sombora, Sead Perić iz Štipa, Ličar Andrej iz Sombora, Antun Tomašić iz Pulja, Franjo Štefan iz Pulja, Janez Pucelj iz Kosova, Anton Prunk iz Banja Luke, Ismet Miskić iz Banja Luke, Božo Maloča iz Uroševca, Franc Miklič iz Banja Luke, Vinko Fabjan iz Kičeva, Matjaž Rupnik iz Delnic, Franci Kužnik iz Maribora, Željko Dubravac iz Surdulice in Darko Markelj iz Banja Luke.

Vsem vojakom pošiljamo prav lepe pozdrave ter jim želimo veliko uspehov v svojih enotah širom naše domovine.

Vinko Štruklec

Naslovnik neznan

Februarja smo dobili vrnjenih 13 izvodov časopisa Litostroj.

Naslovniki so bili:

Božidar BARTOLIĆ, Cesta v Rožno dolino 3/7 Lj.; Mehmed BEŠIĆ, Gosposvetska 13, Lj.; Ranko BUGONOVIC, Srednja vas 6/A, Senčur; Refik DRUŽANOVIC, Podvozna pot 17A, Lj.; Cveja ERKMAN, Makucova 30, Lj. Šentvid; Janez GROZNIK, Šmartno pri Litiji 49, Litija; Joško JERAK, Pipanova pot 22, Lj. Šentvid; Selim KOVAČEVIĆ, Hudovernikova 2, Lj.; Filip KRAGELJ, Celovška 506, Lj. Šentvid; Zoran LOSIĆ, Rimska 2, Lj.; Ljubomir LEKIĆ, Cesta dveh cesarjev 34/b, Lj.; Jože OVČAK, Gerbičeva 31, Lj.; Đuro VINCEK, Hudovernikova 8, Ljubljana.

Pravilen in predvsem natančen naslov nam lahko sporočite pisno na naslov: ZPS TITOVI ZAVODI LITOSTROJ, Informativni center, 61000 Ljubljana, Đakovičeva 36, ali po telefonu na številko 566-021, interna 246. gpm

V SPOMIN

V torek, 14. 2. 1984, smo se za vedno poslovili od naše dolgoletne sodelavke Simone PERME.

V Litostroj je prišla pred 22 leti. Delala je na več delovnih mestih, zadnjih dvanajst let v tozdu PTS kot skladiščnik — manipulant.

Bila je vseskozi delovna in uspešna, s svojim humorjem je spravljala svoje sodelavce tudi v dobro razpoloženje, vse dotlej, dokler je ni zahrbtna bolezen v njenih najlepših letih priklenila na posteljo in ji ugasnila življenje. Za njo je ostala praznina, ki jo bo težko zapolniti.

Vedno boš ostala v mislih z nami, draga Simona, kot dobra sodelavka in tovarišica, kljub bridki resnici, da te ni več med nami.

Ohranili te bomo v lepem spominu.

Sodelavci tozda PTS

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v zasluženi pokoj se najlepše zahvaljujem direktorju ing. Letnarju za lepe poslovilne besede, kakor tudi ostalim članom družbenopolitičnih organizacij tozda NABAVA.

Posebej se zahvaljujem tovarišu Francu BABIČU za razumevanje in vsestransko pomoč v času moje bolezn.

Vsem članom kolektiva Litostroj želim še mnogo delovnih uspehov pri njihovem nadaljnjem delu.

Ivanka Torkar

Odšel je v pokoj

Ob koncu lanskega leta je bil invalidsko upokojen Albin TRLEP.

V Litostroju se je zaposlil v letu 1960 kot izpraznjevalec v livarni sive litine, nekoliko kasneje pa je delal kot talilec pri EFC peči. Bil je skromen in discipliniran delavec. Želimo mu, da bi se še mnogo let kar najbolje počutil, ter čim več zdravja in sreče v pokoju.

Sodelavci!

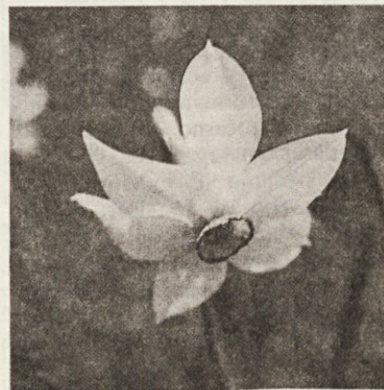
ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem za dragoceno darilo in izkazano pozornost, inž. Letnarju in predstavnikom DPO pa za zahvalne besede.

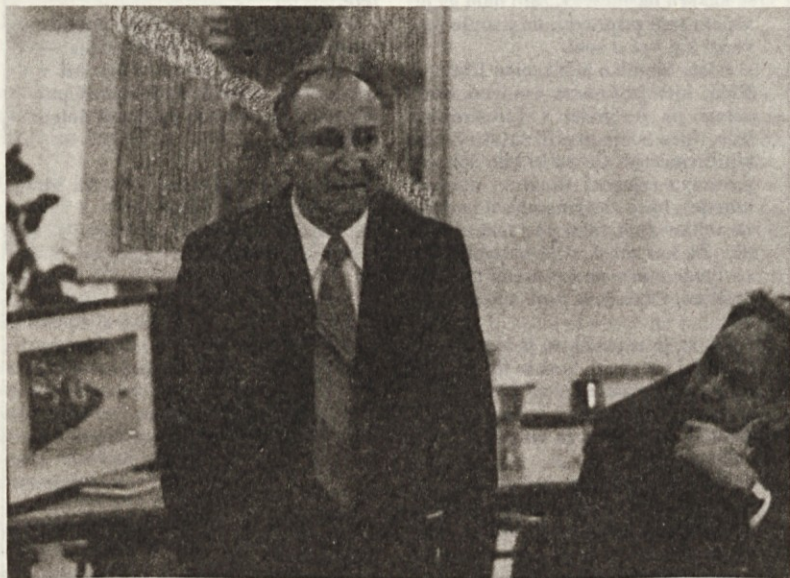
Še posebno se zahvaljujem tovarišu Babiču za vsestransko razumevanje v času moje odsotnosti.

Kolektivu Nabave, kakor tudi vsem ostalim želim v prihodnje mnogo delovnih uspehov in osebne sreče.

Ivanka Torkar

Bedenica

Odšel je v pokoj

V letošnjem februarju se je upokojil vodja Kadrovskega splošnega sektorja Stane VOGELNIK. V Litostroju je preživel 33 delovnih let. Deati je pričel kot strugar, kasneje pa si je s študijem ob delu pridobil naziv inženirja organizacije dela. Nekaj časa je delal kot organizator, od 1972. leta pa je bil vodja Kadrovskega splošnega sektorja. Doživljal je razgiban razvoj Litostroja na poslovnem, samoupravnem in kadrovskem področju. Tudi on je s svojim delom in delovanjem aktivno vplival na delo in spremembe v Litostroju.

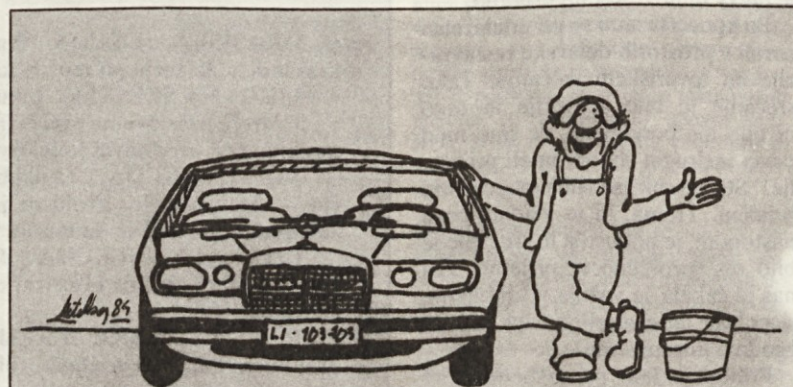
Tovariš VogelNIK je s svojim vzgledom in izkušnjami vplival na to, da smo delavci KSS zahtevane naloge opravljali pravočasno in kvalitetno ter da je kadrovskega splošni sektor sledil razvoju delovne organizacije. Na ta način smo tudi mi prispevali k razvoju in uveljavljanju naše delovne organizacije, k čemur je tovariš VogelNIK kot vodja sektorja prav gotovo prispeval odločilni delež. Poleg svojega dela pa je bil ves čas tudi aktivno udeležen v samoupravnem in družbenopolitičnem življenju naše delovne organizacije.

Med svojimi sodelavci je gojil pristne tovariške odnose. Vedno je bil pripravljen pomagati s prijateljskim ali strokovnim nasvetom, zaradi česar je bil in bo

ostal cenjen in v lepem spominu vsem svojim sodelavcem.

Ob odhodu v pokoj mu želimo, da bi ohranil še dovolj zdravja za doživljanje prijetnih in sproščenih trenutkov, ki ga čakajo in da bi se z veseljem spominjal Litostroja in Litostrojčanov.

Sodelavci

Da ne bo pomote. Šef me je prosil, da mu ga operem

ZAHVALA

Zahvaljujem se sindikatu TOZD PUM za denarno darilo, čestitko in koledar ob novem letu.

Milan Erjavec

ZAHVALA

Sodelavcem, samoupravnim organom, osnovni organizaciji Zveze sindikatov in vodstvu tozda Montaža se iskreno zahvaljujem za tople besede, izrečene ob mojem odhodu v pokoj, kakor tudi za vsa darila, ki sem jih prejel.

Kljub težkemu slovesu po tolikih letih dela je prijetno spoznanje, da si pri svojem delu pridobiš toliko prijateljev in delovnih tovarišev. Zato še enkrat iskrena hvala in nasvidenje!

Pavle Drabik

ČESTITKA

V februarju se je srečal z Abrahamom naš dolgoletni sodelavec Rajko KOPAČ, serviser v tozdu PTS. Ob tem lepem jubileju mu sodelavci iskreno čestitajo in mu želijo še mnogo srečnih in zdravih let.

ZAHVALA

Marjan LOBOREC, upokojenec iz tozda PUM, se iskreno zahvaljuje za finančno pomoč, ki mu bo zelo dobrodošla. Obenem pa pozdravlja vse svoje nekdanje sodelavce in jim želi še mnogo uspeha pri njihovem delu.

10. zimskih pohod na Snežnik

Snežnik ni kar tako

Že kar lepo število let ima naše planinsko društvo v svojem programu izletov tudi vsakoletni zimski pohod na Snežnik.

Dokler smo se vozili na te pohode z vlakom, ki je odpeljal v ranih jutranjih urah do Ilirske Bistrice in naprej do 20 km oddaljenih Sviščakov (1242 m) z avtobusom, je bilo na teh izletih od 15 do 20 udeležencev. Tudi sicer je bil obisk zimskega Snežnika v prejšnjih letih manjši.

S pojavom energetske krize je prevzel organizacijo prevoza za ljubljanske planince meddruštveni odbor ljubljanskih planinskih društev, in to s posebnimi avtobusi. Direktni prevoz iz Ljubljane na Sviščake, kasnejša ura odhoda in spet povratek brez prestopanja so prav gotovo vzroki, ki so vplivali na porast števila ljubiteljev zimskega Snežnika. Tudi mi smo tako lani kot letos, izrabili možnost tega prevoza. Obakrat nas je bilo več kot 40 udeležencev. Lani je bil to po številu udeležencev sploh naš najbolj obiskan izlet.

Tudi letos smo se ob 7. uri zjutraj odpeljali izpred Planinske zveze (bilo je 6 avtobusov) proti Ilirski Bistrici. Ko smo se bližali Sviščakom, je bilo ob cesti, ki je bila dobro spluzena, vedno več snega, ponekod kar do višine strehe avtobusa. Malo pred koncem vožnje, še v avtobusu, smo se dogovorili za uro povratka nazaj v dolino.

Sprejela nas je prava zima z vetrom in rahlim naletavanjem snega. Večina pohodnikov se je odpravila takoj na pot, mi pa smo počakali toliko, da je glavnina odšla naprej. Medtem smo tudi slišali iz zvočnikov obvestilo, da je vrh Snežnika v glavnem v megli, da je zunanja temperatura zgoraj -10°C, hitrost vetra 80 do 100 km/h in snega ponekod tudi do 3 m na debelo. Menda takih razmer kot letos doslej ni bilo še na nobenem zimskem pohodu na Snežnik.

Takšen korenjak pa je zastavonoša Planinskega društva Litostroj tovariš Rudi Veber. Znan je tudi kot izkušen in zanesljiv planinski vodnik, na litostrojskih izletih pa vedno dobrodošel in priljubljen zaradi svoje šegavosti in družabnosti.

Dobro oblečeni in razpoloženi smo dobili kontrolne kartončke in vstopili smo v kolono pohodnikov. Na poti nas je spremljalo šumenje vetra v krošnjah dreves. Čeprav pomešani z ostalimi pohodniki, smo se držali tempa hoje. Ko smo se povzpeli nad gozdno mejo, je burja pokazala vso svojo moč. Posebno na sedlih je bila hoja neprijetna, ko je veter dvigal s tal zmrznjen sneg, ki je udarjal v obraz kot ostre igle. Vsak se je branil ostrega vetra kolikor je bilo mogoče in stopal za svojim predhodnikom, proti v megli skriti koči na vrhu Snežnika.

Gneča v koči je bila velika, prihajali so še naprej novi pohodniki, ki so vsi hoteli priti v koč. Potrdili so nam vzpon in prepustili smo prostor v koči tistim, ki so prihajali za nami. Pri povratku smo imeli enake razmere kot pri vzponu. Megla in veter s snegom do sedla — Obračališča. Boljše je bilo spodaj v gozdu. Ko pa smo prišli nazaj na Sviščake, je celo posijalo sonce. Do predvidenega odhoda avtobusa smo imeli še dovolj časa, tako da smo lahko lepo počasi opravili formalnosti potrditve vzpona v posebno izkaznico. Ker so šoferji že odprli vrata avtobusov, smo se lahko preoblekli v suha oblačila in se podprli z okrepcilom iz nahrbtnika. Kdor pa je želel, se je lahko okrepcal in oddejal v bližnjem planinskem domu.

Bližala se je predvidena ura odhoda. Naša vodnika sta v planinskem domu opozorila še nekaj udeležencev, da se pripravijo na odhod. Avtobus se je napolnil in ko smo še enkrat pogledali, če smo vsi, je eden od naših ugotovil, da je brez sosed. Ker je bilo na parkirišču polno ljudi, smo skušali preko zvočnikov priklicati manjkajočega. Nekaj časa smo še čakali, ker pa ni bilo odziva, smo se dogovorili, da avtobus odpelje, vodnika pa ostaneta z namenom, da poiščeta pogrešanega.

Začelo se je sistematično iskanje. Ker na ponoven poziv po zvočniku spet ni bilo odziva, smo začeli pregledovati kontrolna kartončka, ki so jih pohodniki predali izpolnjene s svojimi osnovnimi osebnimi podatki. Kazalec na uri se je bližal 16. uri, zadnji planinci so se vrnili z vrha in treba je bilo pregledati okoli 1200 kartončkov, kolikor je bilo ta dan obiskovalcev na Snežniku. Ker tudi v seznamih obiskovalcev tega dne, niti med pregledanimi kartončki ni bilo pogrešanega, se je iskanje nadaljevalo, sedaj z reševalci.

Zadnji avtobusi so odpeljali še preostale pohodnike v dolino in na s soncem obsijanih Sviščakih je zavladal mir, ki ga je motilo samo še šumenje vetra. V soncu se je pokazal vse bel tudi vrh Snežnika.

Predsednik PD — Ilirska Bistrica se je povezal preko radia s koč na vrhu Snežnika in ekipo reševalcev, ki so bili zgoraj. Ti so takoj krenili z vrha navzdol, druga skupina pa se je napotila s Sviščakov navzgor. Oboji naj bi se srečali na Obračališču, kjer je bil veter najhujši. Preko radijske

zveze, ki so jo vzdrževali radioamaterji, smo bili na Sviščakih ves čas seznanjeni z delom reševalcev. Ti so temeljito pregledali vsako sled, ki na srečo ni vodila daleč od glavne gazi, zaradi globokega in udirajočega se snega. Največ iskanja je bilo pod sledom, kjer je bil zaradi močnega vetra sneg trd in so bile tudi kakršnekoli sledi manj vidne.

Medtem, ko so bili reševalci na poti, je čakala na Sviščakih tudi ekipa prve pomoči, ki bi sicer že lahko odšla v dolino. Po približno enoinpolurnem iskanju, medtem se je že začelo mračiti, so se reševalci vrnili na svoja izhodišča, ne da bi koga našli. Imeli so namen nadaljevati z iskanjem takoj naslednje jutro. Vsi prisotni pa smo se vse bolj oklepali misli, da se je pogrešani odpeljal proti domu z enim od avtobusov, ki so odpeljali kasneje. Težko si je bilo namreč misliti, v kakšnem stanju bi bil človek, ki bi ostal čez noč nekje na prostem pri razmerah, kakršne so bile ta dan na Snežniku.

Zvezo z domom pogrešanega so vzpostavili miličniki, ki so bili na Sviščah, preko svoje radijske zveze s postajo milice v Šiški že tedaj, ko so stopili v akcijo reševalci. Domačim so naročili, naj takoj sporočijo nazaj, če se pogrešani vrne domov. Sporočilo, da je pogrešani doma in da se je pripeljal z drugim avtobusom je prišlo na postajo milice v Ilirski Bistrici ob 19.45. S tem je bilo iskanje zaključeno.

Opis navedenega primera naj bo opozorilo vsem, ki se udeležujejo naših planinskih izletov, posebno še pohodov. Zavedati se morajo, kako važno je, da se vsi držimo dogovorjenega reda, da ne pride do nepotrebnih zapletov. Nepravilnosti se maščujejo, če ne s hujšimi posledicami za pogrešanega, pa s fizičnimi in psihičnimi naporji tistih, ki ga iščejo. Škoda bi namreč bilo, da bi zaradi takih primerov opustili to vrsto izletov PD Litostroj.

Janko Ogrič

Znak tabora na Polževem smo vam že predstavili. Naj dodamo, da smo ga izdelali sami planinci (Anton Tomažič) in da bo kmalu na voljo tudi v obliki značka in nalepk. Oboje boste lahko dobili pri poverjenikih, ne bo pa odveč kakšna rezervacija.

VREME IN PREGOVORI

April — mali traven

Če sončen je april in suh, bo maj za lepo vreme gluh.

Maj — veliki traven

Če maj se s poletno vročino začneja, mraz še po Urbanu pogosto ne jenja.

Junij — rožnik

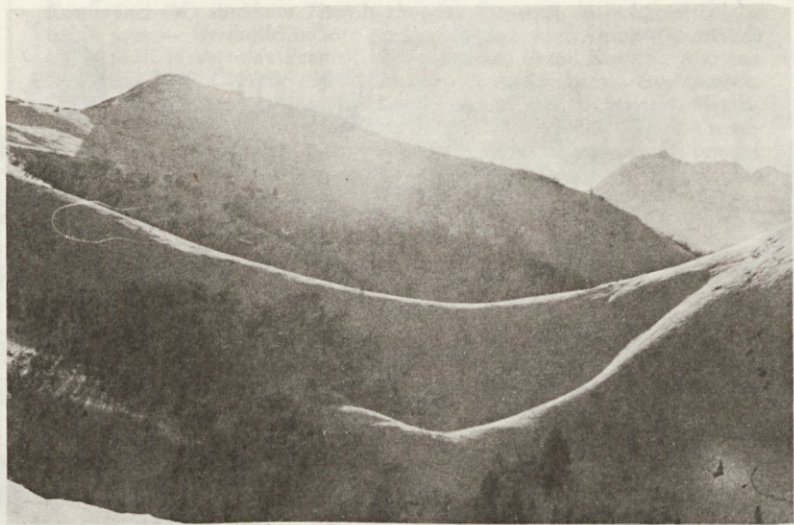
Vid, dežja ne daj, da bo dobre žetve kaj!

Julij — mali srpan

Če je na drugi dan julija lepo, tako do konca meseca bo.

Avgust — veliki srpan

Če na veliki šmaren sonce sije, vino samo v sode lije.

Tone Tomažič: SEDLO

Tega ne preberite

če nimate volje po svojih močeh pomagati Planinskemu društvu LITOSTROJ

Na planinskem taboru 27. maja na Polževem bomo organizirali tudi velik srečelov, katerega čisti dobiček (po kritju stroškov tabora) bo namenjen izgradnji ter vzdrževanju visokogorskih planinskih postojank in kot tak nakazan Planinski zvezi Slovenije.

Glavna nagrada — lep moped — že čaka srečnega dobitnika, medtem pa moramo pridobiti še čimveč ostalih nagrad, kajti radi bi, da bi bila skoraj vsaka srečka »polna«.

Zato prosimo vse ljubitelje planin, da nam po svojih močeh pomagajo. Dobrodošel je prav vsak predmet, primeren kot dobiček, tudi ideje so dobrodošle, kot na primer tista, ki smo jo že dobili: da bi bila ena od nagrad tudi živa — koza, kot asociacija na znano kozlovsko sodbo v Višnji gori). Predvsem pa nam lahko pomagajo tisti, ki imajo kakšne znanke v podjetjih, ki proizvajajo blago za široko potrošnjo in bi nam lahko priskebeli večje število drobnih predmetov. Za te akcije imamo pripravljene tudi pismene vloge, program tabora itd... Potrebne so nam torej le zveze in poznanstva. Prepričani pa smo, da je teh niti spleteno iz Litostroja kar precej — po službeni in zasebni plati.

Torej, če nam lahko kakorkoli pomagate, pokličite predsednika komisije za srečelov tovariša Franca Lovšeta (tel. 601) ali predsednika prijavljalnega odbora tovariša Antona Tomažiča (tel. 793) in dogovorili se bomo. Odločite se — bolje danes kot jutri.

Pa še to: če bo vaša pomoč uspešna, vas bomo povabili na tabor kot gosta (pogostitev, značka, nalepka itd.)!

T. Tomažič

IZLETI V MALEM TRAVNU

Na sporedu bodo trije izleti in dva vodnika:

14. april: Po bratski planinski poti Ljubljana—Zagreb nas bo vodil vodnik Pečjak, vendar ne po celi transversali, temveč le od Žužemberka do Mirne peči.

22. april: Po bratski planinski poti Ljubljana—Reka bomo odšli proti pobratenemu mestu, vendar se vodnik Kreft še ni odločil, kateri odsek bo izbral.

27. april: Obletnico ustanovitve OF bomo proslavili na lepem pomladanskem izletu Boč (nad Poljčanami). Vodnik Pečjak, ki je sicer znan poznavalec gorskih cvetic, nam bo skušal najti in pokazati rožo velikonočnico, ki je značilna za to področje.

Jezikovni ostružki

Danes pa samo majcen ostružek. Ogledali si bomo eno samo besedo oziroma eno samo napačno, boljše rečeno odvečno črko v njej. In vendar moramo prav to jezikovno ostružiti.

Kaj vam povedo naslednji stavki?

Potrebno je podružabljanje kadrovske politike...

Podružabiti moramo vzgojo in izobraževanje...

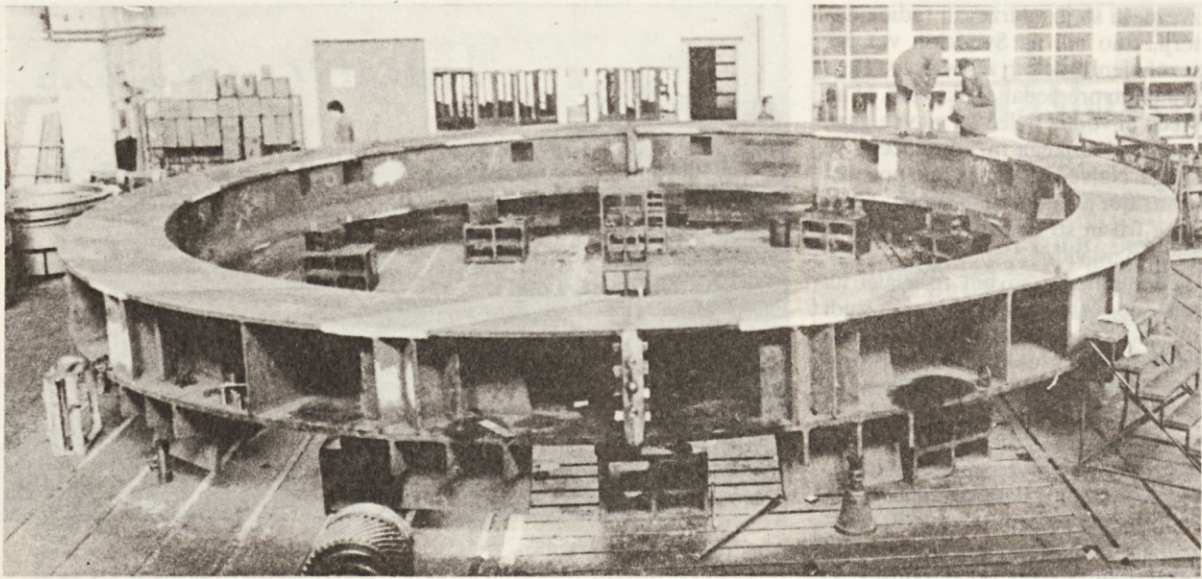
Naše delovanje mora biti močno podružabljeno...

Mar pomenijo, da se moramo zavzeti za to, da bo kadrovska politika postala bolj družabna (to je takšna, ki je vesela, razigrana, rada med ljudmi, ki rada hodi v družbo)? Ne!

Besedi družben in družaben sta sicer res zelo podobni, tudi po izvoru sta sorodni, saj sta obe izvedeni iz glagola družiti se. Vendar ima ena samo eno črko več kot druga in prav tista drugi manjka. Mora manjkati, saj sta to različni besedi in njuna pomena sta različna. Zato ju ne mešajmo in ne uporabljajmo besede podružabiti za tisto, kar hočemo povedati z besedo podružbiti. Beseda podružbiti se nanaša na družbo — ne na družabnost, torej bi se morali zgornji stavki pravilno pisati takole:

Potrebno je podružbljanje kadrovske politike...

Vesna Tomc

Predvodilni obroč za HF Haditha v pripravi za nadaljnjo montažo. Zunanji premer obroča je 12 metrov, njegova celotna teža pa bo 96 ton (Foto: K. G.)

NOVI PROIZVODI

Oprema za obdelavo kamna

Pri gradnji novih zmogljivosti proizvodnje preoblikovalne opreme smo v vseh dokumentih zapisovali, da so le-te namenjene proizvodnji opreme za obdelavo kovin in nekovin v skladu z registracijo proizvodne dejavnosti Litostroja.

Pri iskanju proizvodov, ki bi zagotavljali najugodnejše izkoriščanje razvojno tehnološke zmogljivosti, smo mislili le proizvode, ki ne bi podvajali obstoječih proizvodnih programov.

Uporaba naravnega kamna za gradbeni material je bila in bo cenjena še naprej. Njegova obdelava za gospodarno uporabo pa je že od nekdaj povzročala težave, zato so bila potrebna najtežja fizična dela. Mehanizacija obdelave za zmanjšanje fizičnega napora in povečanje obdelovalnih zmogljivosti je v petdesetih letih dosegla zavidljive uspehe. Diamantna rezila in hidravlične transmisije v pogonih namenske opreme so za razvoj napravili svoje. Razvojno stanje današnje opreme je na nivoju gradnje strojev za obdelavo kovin z nujnostjo upoštevanja pogojev (prah, vlaga itd.), ki terjajo še dodatno prilagojenost. V zadnjem času se uveljavlja numerično krmljenje procesa (CNC — sistem krmljenja). To je še en dokaz, da tudi na tem področju poskušajo slediti sodobnim težnjam razvoja strojegradnje.

Za vključitev tovrstne opreme v proizvodni program smo se odločili iz več razlogov:

- V Jugoslaviji ni proizvajalca te opreme in jo izključno uvažamo.
- Naša država ima praktično neomejene zaloge naravnega kamna.
- Tehnični nivo in gabariti opreme za obdelavo kamna ustrezajo razpoložljivemu tehnološkemu procesu v proizvodnji preoblikovalne opreme.
- Za začetek že imamo naročnika za to opremo.

● Na začetku te proizvodnje ne potrebujemo dodatnih vlaganj v materialne osnove dela.

In kako bomo zastavili trženje in proizvodni proces? V okviru trženja smo napravili nekaj analiz. Obiskali smo specializirano razstavo tovrstne opreme v Italiji in ugotovili število proizvajalcev ter vrsto opreme, ki jo Jugoslavlani uvažamo.

V okviru splošnega združenja smo dobili spodbudo za nastop. Tudi v okviru ZPS ni nasprotovanj.

Z našim namenom je seznanjen tudi Mašino — Savez Beograd. Ker imamo že odprta vrata, je treba začeti. Začeli smo z oblikovanjem proizvodnega programa, ki bo potekal pod PT-K (preoblikovalna tehnika za kamenine). Tudi kamenine se preoblikujejo in to z ločevanjem. Zato bomo te postopke za obdelavo kamna imenovali **rezanje in lomljenje kamna**.

V delu so prospekti za informacijo kupcem na področju trženja.

Pridobili smo naročilo za enolistni rezalnik.

Izvedba opreme bo strogo v modulnem sistemu gradnje, izključno iz domačega materiala in sestavin. Predvidevamo, da bomo morali vsaj na začetku uvoziti največ 1% delov.

Izvedbo in tehnološko dokumentacijo bomo izdelali po načelu: konstruiraj uporabni izdelek po teh-

noloških možnostih izdelave, z nenehno prisotnostjo večkrat potrebnega spoznanja, da izdelek doseže svojo popolnost takrat, ko mu pri njegovi uporabnosti v sestavi ne moremo ničesar več odvzeti.

Za pridobitev namensko tehnoloških izkušenj bomo k sodelovanju pritegnili uporabnike tovrstne opreme.

V preglednici je podan program izdelave in dobave opreme glede obdelovalnih postopkov za pridobivanje uporabnih kamnitih izdelkov.

Podoben program smo izdelali v letu 1963 za proizvodnjo hidravličnih preoblikovalnih strojev. Ta se je do danes popolnoma uresničil in se še za večkrat razširil.

In kaj bomo dosegli z novimi proizvodi?

Domačim uporabnikom tovrstne opreme bomo omogočili opremo brez uvoza ter jim prihranili devize in druge odvisnosti.

Odpri bomo še za eno možnost izvoza opreme s področja strojegradnje.

Z novim delom bomo povečali socialno varnost vsem, ki združujejo znanje in delo v tehnološkem procesu proizvodnje preoblikovalne opreme v okviru Litostroja.

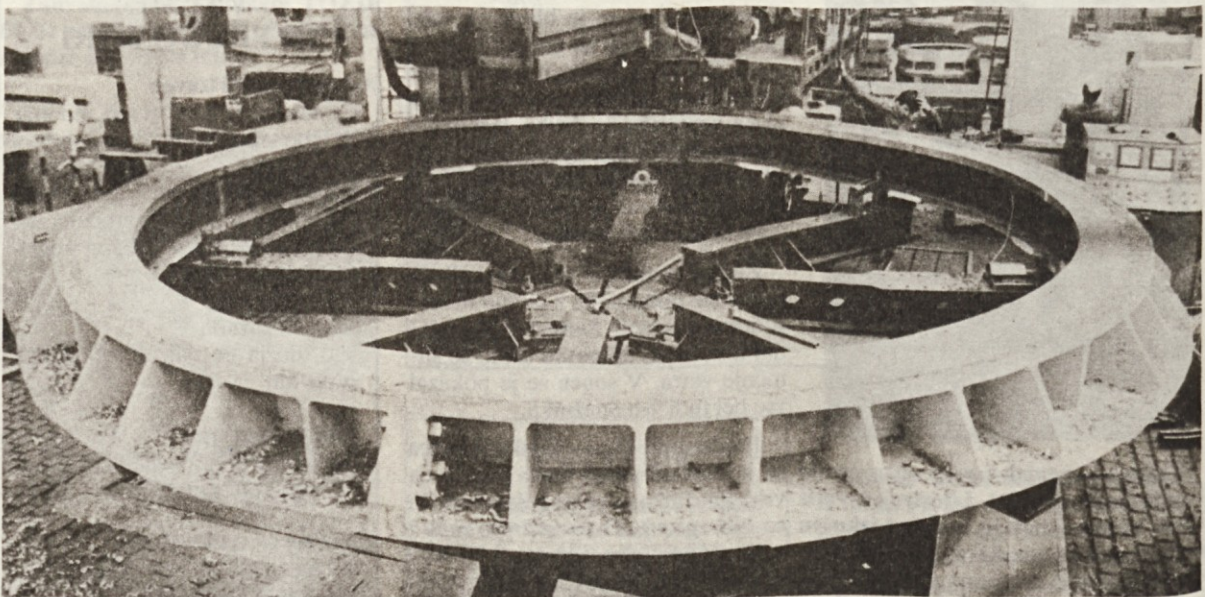
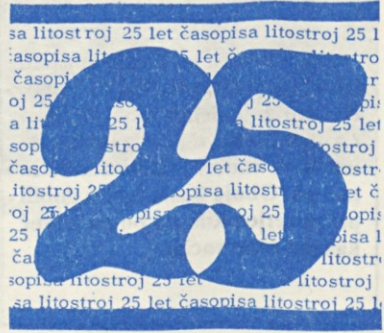
P. Vogrič

VESTI IZ PROIZVODNE

OPREMA ZA OBDELAVO KAMNA

PT K

IME OPREME	IZVEDBA OPREME IN VELIKOST	OBDELOVALNI POSTOPEK
ENOLISTNI REZALNIK ERO-3600		OBREZ IN RAZREZ KAMNITIH BLOKOV
VEČLISTNI REZALNIK VRO-3600		RAZREZ KAMNITIH BLOKOV
MOSTNI REZALNIK PRO-3600		OBREZ KAMNITIH PLOŠČ
OBDELOVALNI CENTER OCRO-3200		OBDELAVA KAMNITIH PLOŠČ
HIDRAVLIČNI LOMILNIK HPC- 40 - 63 - 100		LOMLJENJE KOCK ALI KVADROV
HIDRAVLIČNI LOMILNIK HPO- 100 - 160 - 250 - 400 - 630 - 1000		LOMLJENJE KOCK ALI KVADROV

Spodnji vodilnikov obroč za HE Mavčiče. Premer obroča je 7060/ mm in visok 440 mm. (Foto: K. G.)

NOVO PRI DZS • NOVO PRI DZS • NOVO

Edgar Wallace: ZELENI LOKOSTRELEC

V zbirki 10 najboljših detektivskih romanov Edgarja Wallaceja je izšel kot prvi roman. Ljubitelji srhljivih dogodkov, zapletov in romantike bodo gotovo prišli na svoj račun. Vsako četrtletje bo izšel en roman. 224 str., pl., 640.- din.

Salvatore F. Romano: GRAMSCI

Romanova knjiga zapolnjuje prenekatero belo liso v dosedaj prevedenih delih o znanem italijanskem marksistu, komunističnem borcu in enem od najvidnejših teoretičnih utemeljiteljev sodobne marksistične misli v Italiji. 580 str., pl. 960.- din.

Gino Pugnetti: VSE O PSIH

Je izčrpen in koristen priročnik za vse ljubitelje psov. 324 pasem iz vsega sveta, 405 barvnih fotografij. 448 str., pl., 1.200.- din.

France Stele: GRINTOVCI

Jubilejnemu letu slovenskega planinstva — je posvečena fotomonografija Kamniških in Savinjskih Alp, nadarjenega fotografa in navdušenega planinca. V spremnem besedilu ji je Janez Marolt dodal izčrpen bibliografski seznam vsega, kar je pri nas v pisani besedi in sliki doslej izšlo o teh gorah. 236 str., pl. 960.- din.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
Ljubljana